د پوهنې وزارت

د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې او
د ساینس د مرکز معینیت
د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي
کتابونو د تالیف لوی ریاست

د قرآن کریم زده کړه
او
اسلامي ښوونه او روزنه

پنځم ټولګی

Ketabton.com

د چاپ کال: ۱۳۸۹ هـ . ش.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درسي کتابونه د پوهنې په وزارت پورې اړه لري
په بازار کې يې اخيستنه او خرڅونه په کلکه منع
ده. له سر غړونکو سره قانوني چلند کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پوهنې وزارت
د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې او
د ساینس د مرکز معینیت
د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي
کتابونو د تالیف لوی ریاست

د قرآن کریم زده کړه
او
اسلامي ښوونه او روزنه

پنځم ټولګی

د چاپ کال: ۱۳۸۹ هـ . ش.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب د تالیف، څېړنې او تدقیق کمیټې

لیکوال: مؤلف شیر احمد مسعودی د اسلامي علومو د دیپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

سلاکاره کمیټه:

۱_ دکتور احسان الله د اسلامي علومو د دیپارتمنت آمر.

۲_ سرمؤلف الحاج بسم الله بختیار د اسلامي علومو د دیپارتمنت علمي او مسلکي غړی

۳_ عبدالرقیب جهید د اسلامي علومو د دیپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

۴_ سرمؤلف محمد انیس یونس د عربي ژبې او ادبیاتو د دیپارتمنت آمر .

۵_مولوي عبدالوکیل د اسلامي علومو د دیپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

٦_ مؤلف شیر احمد مسعودی د اسلامي علومو د دیپارتمنت علمي او مسلکي غړی.

۷_استاد رقیب الله ابراهیمي د اسلامي علومو د د پیارتمنت علمي او مسلکي غړی.

۸_مایل آقا متقي د اسلامي علومو د د پیارتمنت علمي او مسلکي غړی.

د څېړنې او تدقیق کمېټه:

۱_ پوهاند عبد السلام عظیمي قاضي القضات او د سترې محکمې رئیس.

۲_ قضاوت پوه استاد قیام الدین کشاف.

۳_ قاضي نذیر احمد حنفي د ولسي جرگې د تقنین کمیسیون مرستیال.

۴_ مولوي عبدالعزیز د ولسي جرگې د دیني ، پوهنې او لوړو زده کړو د کمیسیون غړی .

۵_ کرامت الله صدیق د حج او اوقافو وزارت د تدقیق کمیسیون رئیس.

٦_ مولوي عین النعیم فیضي د علماؤ د سراسري شورا غړی .

۷_ مولوي عنایت الله بلیغ د علماؤ د سراسري شورا غړی .

د محتویاتو، سیاسي، فرهنگي، او دیني برخو د څېړنې او کره کتنې کمیته:

۱ - دکتور محمد یوسف نیازی د پوهنې وزارت لوی سلا کار.

۲ - محمد آصف ننگ د پوهنې وزارت د خپرونو او اطلاعاتو رئیس.

د تدقیق، تصحیح او خارنې کمیسیون:

دکتور عبدالغفور غزنوي د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې او د ساینس د مرکز معین- د کمیسیون رئیس.

د سرمؤلف مرستیال عبدالظاهر گلستاني د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف لوی رئیس.- غړی

سید محمود خلیق د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست علمي غړی- غړی

کمپوز او ډیزاین:

رحمت الله غفاري او حمیدالله غفاري

د مطالبو فهرست

شماره	عنوان	صفحه
۱	د قرآن کریم د زده کړې مضمون	۱______۱۸
۲	د اسلامي ښوونې او روزنې مضمون : لومړی فصل : عقاید	۱۹______۲۷
۳	دویم فصل : فقه	۲۸______۵۱
۴	دریم فصل :اخلاق	۵۲______٦٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

د پوهنې د وزیر پیغام

ګرانو استادانو، ښوونکو او زده کوونکو،

ښوونه او روزنه د هر هېواد د پراختیا او پرمختګ بنسټ جوړوي. تعلیمي نصاب د ښوونې او روزنې مهم توکی دی چې د علمي پرمختګ او ټولنې د اړتیاوو له مخې رامنځته کیږي. څرګنده ده چې علمي پرمختګ او ټولنیزې اړتیاوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعلیمي نصاب هم علمي او رغنده انکشاف ومومي. البته نه ښایي چې تعلیمي نصاب د سیاسي بدلونونو او د اشخاصو د نظریو او هیلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتونو چمتو او ترتیب شوی دی. علمي ګټورې موضوعګانې پکې زیاتې شوې دي. د زده کړې په بهیر کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدریسي پلان برخه ګرځېدلې ده.

هیله من یم دا کتاب له لارښوونو او تعلیمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د میتودونو د کارولو له لارې تدریس شي او د زده‌کوونکو میندې او پلرونه هم د خپلو لوڼو او زامنو په باکیفیته ښوونه او روزنه کې پرله پسې ګډه مرسته وکړي چې د پوهنې د نظام هیلې ترسره شي او زده‌کوونکو او هېواد ته ښې بریاوې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زموږ ګران استادان او ښوونکي د تعلیمي نصاب په رغنده پلي کولو کې ستره دنده او دروند مسؤولیت لري.

د پوهنې وزارت تل زیار کاږي چې د پوهنې تعلیمي نصاب د اسلام د سپېڅلي دین له بنسټونو، د وطن دوستی د پاک حس په ساتلو او علمي معیارونو سره سم د ټولنې د څرګندو اړتیاوو له مخې پراختیا ومومي.

په دې ډګر کې د هېواد له ټولو علمي شخصیتونو، د ښوونې او روزنې له پوهانو او د زده‌کوونکو له میندو او پلرونو څخه هیله لرم چې د خپلو نظریو او رغنده وړاندیزونو له لارې زموږ له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لا ښه تالیف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو څخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتیب کې یې مرسته کړې، له ملي او نړیوالو درنو موسسو، او نورو ملګرو هېوادونو څخه چې د نوي تعلیمي نصاب په چمتو کولو او تدوین او د درسي کتابونو په چاپ او وېش کې یې مرسته کړې ده، مننه او درناوی کوم.

ومن الله التوفیق

فاروق وردګ
د افغانستان د اسلامي جمهوریت د پوهنې وزیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قرآن کریم د زده کړې مضمون
د حفظ کولو برخه (۱)

لومړی لوست:

د الفاتحه، الاخلاص، الفلق او الناس سورتونو مراجعه (حفظ, تلاوت سره له تجوید)

(د فاتحې سورت)

أعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿۱﴾
اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۲﴾ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ﴿۳﴾
مٰلِكِ يَوْمِ الدِّيْنِ ﴿۴﴾ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِيْنُ
﴿۵﴾ اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيْمَ ﴿۶﴾ صِرَاطَ الَّذِيْنَ أَنْعَمْتَ
عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوْبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّآلِّيْنَ ﴿۷﴾

د الناس سورت

أعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
قُلْ اَعُوْذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿۱﴾ مَلِكِ النَّاسِ ﴿۲﴾ اِلٰهِ النَّاسِ ﴿۳﴾
مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ ۵ الْخَنَّاسِ ﴿۴﴾ الَّذِیْ یُوَسْوِسُ فِیْ
صُدُوْرِ النَّاسِ ﴿۵﴾ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿۶﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

د الفلق سورت

أعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ○
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۝١ مِن شَرِّ مَا خَلَقَ ۝٢ وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا
وَقَبَ ۝٣ وَمِن شَرِّ النَّفَّٰثَٰتِ فِي الْعُقَدِ ۝٤ وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ۝٥

د الاخلاص سورت

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ○
قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝١ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝٢ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ
يُولَدْ ۝٣ وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝٤

دويم لوست :

د المسد او النصر د سورتونو (حفظ, تلاوت سره له تجويد)

د المسد سورت

أعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ ○
تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ۝١ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا
كَسَبَ ۝٢ سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ۝٣ وَامْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ
الْحَطَبِ ۝٤ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ۝٥

(c) ketabton.com: The Digital Library

د النصر سورت

أعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بسم الله الرحمن الرحيم
إذا جاء نصر الله والفتح (١) ورأيت الناس يدخلون في دين
الله أفواجا (٢) فسبح بحمد ربك واستغفره إنه كان توابا (٣)

دريم لوست:

د الكافرون سورت (حفظ, تلاوت سره له تجويد)

أعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بسم الله الرحمن الرحيم
قل يأيها الكفرون (١) لا أعبد ما تعبدون (٢)
ولا أنتم عبدون ما أعبد (٣) ولا أنا عابد ما عبدتم (٤) و
لا أنتم عبدون ما أعبد (٥) لكم دينكم ولي دين (٦)

ثلورم لوست :

د الكوثر او الماعون سورتونو (حفظ, تلاوت سره له تجويد)

د الكوثر سورت

أعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بسم الله الرحمن الرحيم
إنا أعطينك الكوثر (١) فصل لربك وانحر (٢) إن شانئك هو الأبتر (٣)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د الماعون سورت

أعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
اَرَءَيْتَ الَّذِىْ يُكَذِّبُ بِالدِّيْنِ ١ فَذٰلِكَ الَّذِىْ يَدُعُّ الْيَتِيْمَ ٢ وَ
لَا يَحُضُّ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِيْنِ ٣ فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّيْنَ ٤ الَّذِيْنَ هُمْ عَنْ
صَلَاتِهِمْ سَاهُوْنَ ٥ الَّذِيْنَ هُمْ يُرَآءُوْنَ ٦ وَيَمْنَعُوْنَ الْمَاعُوْنَ ٧

پنځم لوست :

د قريش او الفيل سورتونو (حفظ, تلاوت سره له تجويد)

د قريش سورت

أعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
لِاِيْلٰفِ قُرَيْشٍ ١ اٖلٰفِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَآءِ وَالصَّيْفِ ٢ فَلْيَعْبُدُوْا
رَبَّ هٰذَا الْبَيْتِ ٣ الَّذِىْ اَطْعَمَهُمْ مِّنْ جُوْعٍ ۙ وَّاٰمَنَهُمْ مِّنْ خَوْفٍ ٤

د الفيل سورت

أعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ○
اَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِاَصْحٰبِ الْفِيْلِ ١ اَلَمْ يَجْعَلْ
كَيْدَهُمْ فِىْ تَضْلِيْلٍ ٢ وَّاَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا اَبَابِيْلَ ٣
تَرْمِيْهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّنْ سِجِّيْلٍ ٤ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّاْكُوْلٍ ٥

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږم لوست :

د الهُـمَـزه سورت له (١ــــ٤) ایتونه (حفظ, تلاوت سره له تجوید)

أعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ (١) الَّذِيْ جَمَعَ مَالًا وَّعَدَّدَهٗ (٢)
يَحْسَبُ اَنَّ مَالَهٗٓ اَخْلَدَهٗ (٣) كَلَّا لَيُنْبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ (٤)

اووم لوست :

د الهُمَزه سورت له(٥ــــ٩)ایتونه (حفظ، تلاوت سره له تجوید)

وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا الْحُطَمَةُ (٥) نَارُ اللّٰهِ الْمُوْقَدَةُ (٦) الَّتِيْ
تَطَّلِعُ عَلَى الْاَفْـِٕدَةِ (٧) اِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّؤْصَدَةٌ (٨)
فِيْ عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ (٩)

اتم لوست :

د العصر سورت اوتیرو شوو سورتونو (حفظ, تلاوت سره له تجوید)

د العصر سورت

أعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
وَالْعَصْرِ (١) اِنَّ الْاِنْسَانَ لَفِيْ خُسْرٍ (٢) اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَ
عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ ۙ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ (٣)

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهم لوست :

د التکاثرسورت له (۱ــــ٤) ایتونه او تیرو شوو سورتونو (حفظ, تلاوت سره له تجوید)

أعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

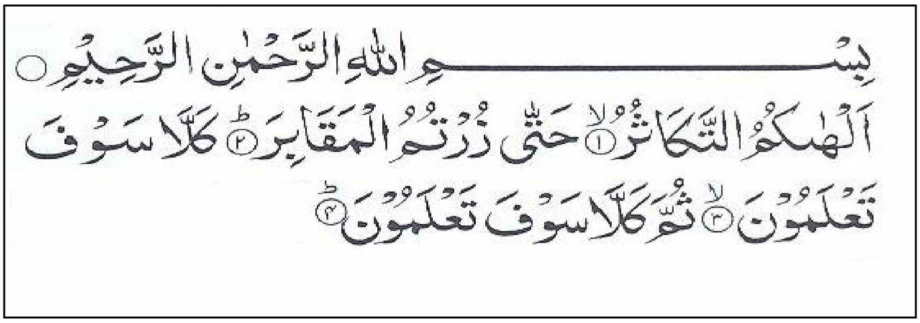

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
اَلْهٰكُمُ التَّكَاثُرُ ﴿١﴾ حَتّٰى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ﴿٢﴾ كَلَّا سَوْفَ
تَعْلَمُوْنَ ﴿٣﴾ ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿٤﴾

لسم لوست :

د التکاثر سورت له (٥ ـــــ٨) ایتونه (حفظ تلاوت سره له تجوید).

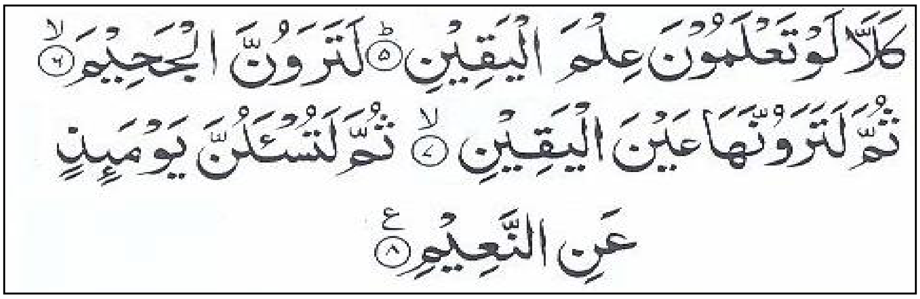

كَلَّا لَوْ تَعْلَمُوْنَ عِلْمَ الْيَقِيْنِ ﴿٥﴾ لَتَرَوُنَّ الْجَحِيْمَ ﴿٦﴾
ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِيْنِ ﴿٧﴾ ثُمَّ لَتُسْئَلُنَّ يَوْمَئِذٍ
عَنِ النَّعِيْمِ ﴿٨﴾

د تلاوت برخه (۱)

یوولسم لوست:

د الشمس سورت له (۱ـــــــ۸) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

أعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

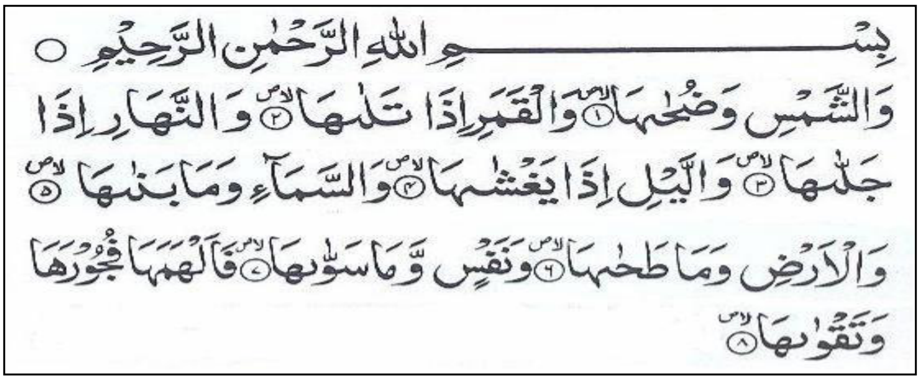

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
وَالشَّمْسِ وَضُحٰهَا ﴿١﴾ وَالْقَمَرِ اِذَا تَلٰهَا ﴿٢﴾ وَالنَّهَارِ اِذَا
جَلّٰهَا ﴿٣﴾ وَالَّيْلِ اِذَا يَغْشٰهَا ﴿٤﴾ وَالسَّمَآءِ وَمَا بَنٰهَا ﴿٥﴾
وَالْاَرْضِ وَمَا طَحٰهَا ﴿٦﴾ وَنَفْسٍ وَّمَا سَوّٰهَا ﴿٧﴾ فَاَلْهَمَهَا فُجُوْرَهَا
وَتَقْوٰهَا ﴿٨﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوولسم لوست :

د الشمس سورت له (۹ــــ ۱۵) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

قَدْ أَفْلَحَ مَن زَكَّىٰهَا ﴿٩﴾ وَقَدْ خَابَ مَن دَسَّىٰهَا ﴿١٠﴾ كَذَّبَتْ
ثَمُودُ بِطَغْوَىٰهَآ ﴿١١﴾ إِذِ انۢبَعَثَ أَشْقَىٰهَا ﴿١٢﴾ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ
اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَٰهَا ﴿١٣﴾ فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ
رَبُّهُم بِذَنۢبِهِمْ فَسَوَّىٰهَا ﴿١٤﴾ وَلَا يَخَافُ عُقْبَٰهَا ﴿١٥﴾

دیارلسم لوست:

دالبلد سورت له (۱ــــــ ۱۰) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
لَآ أُقْسِمُ بِهَٰذَا الْبَلَدِ ﴿١﴾ وَأَنتَ حِلٌّۢ بِهَٰذَا الْبَلَدِ ﴿٢﴾ وَوَالِدٍ وَمَا
وَلَدَ ﴿٣﴾ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ فِي كَبَدٍ ﴿٤﴾ أَيَحْسَبُ أَن لَّن يَقْدِرَ
عَلَيْهِ أَحَدٌ ﴿٥﴾ يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَالًا لُّبَدًا ﴿٦﴾ أَيَحْسَبُ أَن لَّمْ يَرَهُۥٓ
أَحَدٌ ﴿٧﴾ أَلَمْ نَجْعَل لَّهُۥ عَيْنَيْنِ ﴿٨﴾ وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ ﴿٩﴾ وَهَدَيْنَٰهُ
النَّجْدَيْنِ ﴿١٠﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوارلسم لوست:

د البلد سورت له (۱۱ـــــــ ۲۰) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ ﴿۱۱﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ ﴿۱۲﴾ فَكُّ رَقَبَةٍ ﴿۱۳﴾
أَوْ إِطْعَامٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْغَبَةٍ ﴿۱۴﴾ يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ ﴿۱۵﴾
أَوْ مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ ﴿۱۶﴾ ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَاصَوْا
بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ ﴿۱۷﴾ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ﴿۱۸﴾
وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ﴿۱۹﴾ عَلَيْهِمْ نَارٌ مُؤْصَدَةٌ ﴿۲۰﴾

دحفظ کولوبرخه (۲)

پنځلسم لوست:

د الفاتحه، الناس، الفلق، الاخلاص ، المسد ، النصر، الکافرون، الکوثر الماعون، قریش،الفیل، الهمزه، العصر او التکاثر سورتونو مراجعه.

شپاړسم لوست:

د القارعه سورت له (۱ـــــــ ۵) ایتونه (حفظ, تلاوت سره له تجوید)

أعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
الْقَارِعَةُ ﴿۱﴾ مَا الْقَارِعَةُ ﴿۲﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْقَارِعَةُ ﴿۳﴾
يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ ﴿۴﴾ وَتَكُونُ الْجِبَالُ
كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ ﴿۵﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووه لسم لوست :

دالقارعة سورت له (٦ـــــــــ ١١) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ (٦) فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ (٧)
وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ (٨) فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ (٩) وَمَا
أَدْرَاكَ مَا هِيَهْ (١٠) نَارٌ حَامِيَةٌ (١١)

اتلسم لوست:

د العادیات سورت له (١ــــــ ٦) ایتونه(حفظ, تلاوت سره له تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا (١) فَالْمُورِيَاتِ قَدْحًا (٢) فَالْمُغِيرَاتِ صُبْحًا (٣)
فَأَثَرْنَ بِهِ نَقْعًا (٤) فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا (٥) إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ
لَكَنُودٌ (٦)

نولسم لوست :

د العادیات سورت له (٧ــــــــ ١١) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ (٧) وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ (٨) أَفَلَا يَعْلَمُ
إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ (٩) وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ (١٠) إِنَّ رَبَّهُمْ
بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَخَبِيرٌ (١١)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تلاوت برخه (۲)

شلم لوست:

دالفجر سورت له (۱ ــــــــ۸) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
وَالْفَجْرِ ﴿١﴾ وَلَيَالٍ عَشْرٍ ﴿٢﴾ وَّالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ﴿٣﴾ وَالَّيْلِ إِذَا
يَسْرِ ﴿٤﴾ هَلْ فِيْ ذٰلِكَ قَسَمٌ لِّذِيْ حِجْرٍ ﴿٥﴾ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ
رَبُّكَ بِعَادٍ ﴿٦﴾ إِرَمَ ذَاتِ الْعِمَادِ ﴿٧﴾ الَّتِيْ لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا
فِي الْبِلَادِ ﴿٨﴾

یو ویشتم لوست :

د الفجر سورت له (۹ ــــــــ ۱٤) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

وَثَمُوْدَ الَّذِيْنَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ﴿٩﴾ وَفِرْعَوْنَ ذِي
الْأَوْتَادِ ﴿١٠﴾ الَّذِيْنَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ﴿١١﴾ فَأَكْثَرُوْا فِيْهَا
الْفَسَادَ ﴿١٢﴾ فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ﴿١٣﴾
إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ ﴿١٤﴾

دوه ویشتم لوست:

د الفجر سورت له (۱۵ ــــ ۲۰) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

فَأَمَّا الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْتَلٰىهُ رَبُّهٗ فَأَكْرَمَهٗ وَنَعَّمَهٗ فَيَقُوْلُ
رَبِّيْ أَكْرَمَنِ ﴿١٥﴾ وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلٰىهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهٗ
فَيَقُوْلُ رَبِّيْ أَهَانَنِ ﴿١٦﴾ كَلَّا بَلْ لَّا تُكْرِمُوْنَ الْيَتِيْمَ ﴿١٧﴾
وَلَا تَحٰٓضُّوْنَ عَلٰى طَعَامِ الْمِسْكِيْنِ ﴿١٨﴾ وَتَأْكُلُوْنَ التُّرَاثَ
أَكْلًا لَّمًّا ﴿١٩﴾ وَّتُحِبُّوْنَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ﴿٢٠﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

دريشتم لوست :

د الفجر سورت له (۲۱ ـــــ ۲٤) ايتونه (تلاوت سره له تجويد)

كَلَّآ إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا ﴿٢١﴾ وَجَآءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ
صَفًّا صَفًّا ﴿٢٢﴾ وَجِاْيٓءَ يَوْمَئِذٍۭ بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ
يَتَذَكَّرُ الْإِنسَانُ وَأَنَّىٰ لَهُ الذِّكْرَىٰ ﴿٢٣﴾ يَقُولُ
يَٰلَيْتَنِى قَدَّمْتُ لِحَيَاتِى ﴿٢٤﴾

څلېريشتم لوست:

د الفجر سورت له (۲۵ ـ ۳۰) ايتونه (تلاوت سره له تجويد).

فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُعَذِّبُ عَذَابَهُۥٓ أَحَدٌ ﴿٢٥﴾ وَلَا يُوثِقُ
وَثَاقَهُۥٓ أَحَدٌ ﴿٢٦﴾ يَٰٓأَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ﴿٢٧﴾
ارْجِعِىٓ إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً ﴿٢٨﴾
فَادْخُلِى فِى عِبَٰدِى ﴿٢٩﴾ وَادْخُلِى جَنَّتِى ﴿٣٠﴾

د حفظ برخه (۳)

پنځه ويشتم لوست :

دلاندي حفظ شوو سورتونومراجعه: الفاتحه ، النـاس ، الفلـق ، الاخلاص المسد ، النصر ، الكافرون ، الكوثر ، الماعون ، قريش ، الفيل ، الهمزه ، العصر التكاثر، القارعه او العاديات. تلاوت او تجويد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږویشتم لوست:

د الزلزلة سورت له (۱ ـــــــ ۵) ایتونه (حفظ, تلاوت سره له تجوید)

أعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ﴿١﴾ وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ﴿٢﴾
وَقَالَ الْإِنسَانُ مَا لَهَا ﴿٣﴾ يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا ﴿٤﴾ بِأَنَّ
رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا ﴿٥﴾

اوه ویشتم لوست:

د الزلزلة سورت له (٦ ـــــ ۸)ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِّيُرَوْا أَعْمَالَهُمْ ﴿٦﴾ فَمَن
يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ﴿٧﴾ وَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ
ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ﴿٨﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تلاوت برخه (۳)

اته ویشتم لوست:

د الغاشیه سورت له (۱ــــــ ۱۱) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

أعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ ﴿١﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ ﴿٢﴾ عَامِلَةٌ
نَاصِبَةٌ ﴿٣﴾ تَصْلَىٰ نَارًا حَامِيَةً ﴿٤﴾ تُسْقَىٰ مِنْ عَيْنٍ آنِيَةٍ ﴿٥﴾ لَيْسَ
لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيعٍ ﴿٦﴾ لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ ﴿٧﴾
وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاعِمَةٌ ﴿٨﴾ لِسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ ﴿٩﴾ فِي جَنَّةٍ
عَالِيَةٍ ﴿١٠﴾ لَا تَسْمَعُ فِيهَا لَاغِيَةً ﴿١١﴾

نه ویشتم لوست:

د الغاشیة سورت له (۱۲ــــــ ۲۰) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ﴿١٢﴾ فِيهَا سُرُرٌ مَرْفُوعَةٌ ﴿١٣﴾ وَأَكْوَابٌ
مَوْضُوعَةٌ ﴿١٤﴾ وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ﴿١٥﴾ وَزَرَابِيُّ مَبْثُوثَةٌ
﴿١٦﴾ أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾ وَإِلَى السَّمَاءِ
كَيْفَ رُفِعَتْ ﴿١٨﴾ وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿١٩﴾ وَإِلَى الْأَرْضِ
كَيْفَ سُطِحَتْ ﴿٢٠﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پرشم لوست :

د الغاشية سورت له (٢١ ـــــــ ٢٦) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ ﴿٢١﴾ لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصَيْطِرٍ ﴿٢٢﴾ إِلَّا مَنْ
تَوَلَّى وَكَفَرَ ﴿٢٣﴾ فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَهُمْ ﴿٢٥﴾
ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ﴿٢٦﴾

یو دیرشم لوست:

د الاعلی سورت له (١ ـــــ ٩) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
سَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى ﴿١﴾ الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّى ﴿٢﴾ وَالَّذِي قَدَّرَ
فَهَدَى ﴿٣﴾ وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى ﴿٤﴾ فَجَعَلَهُ غُثَاءً أَحْوَى ﴿٥﴾
سَنُقْرِئُكَ فَلَا تَنْسَى ﴿٦﴾ إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا
يَخْفَى ﴿٧﴾ وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرَى ﴿٨﴾ فَذَكِّرْ إِنْ نَفَعَتِ الذِّكْرَى ﴿٩﴾

دوه دیرشم لوست :

د الاعلی سورت له (١٠ ـــــــ ١٩) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

سَيَذَّكَّرُ مَنْ يَخْشَى ﴿١٠﴾ وَيَتَجَنَّبُهَا الْأَشْقَى ﴿١١﴾ الَّذِي يَصْلَى النَّارَ
الْكُبْرَى ﴿١٢﴾ ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى ﴿١٣﴾ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى ﴿١٤﴾
وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى ﴿١٥﴾ بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿١٦﴾
وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى ﴿١٧﴾ إِنَّ هَٰذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَى ﴿١٨﴾ صُحُفِ
إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى ﴿١٩﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

دري د پرشم لوست :

دالطارق سورت له (١ـــــــ ١٠) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ ﴿١﴾ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ ﴿٢﴾
النَّجْمُ الثَّاقِبُ ﴿٣﴾ إِن كُلُّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ﴿٤﴾
فَلْيَنظُرِ الْإِنسَانُ مِمَّ خُلِقَ ﴿٥﴾ خُلِقَ مِن مَّاءٍ دَافِقٍ ﴿٦﴾
يَخْرُجُ مِن بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ ﴿٧﴾ إِنَّهُ عَلَىٰ رَجْعِهِ
لَقَادِرٌ ﴿٨﴾ يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ ﴿٩﴾ فَمَا لَهُ مِن قُوَّةٍ وَلَا
نَاصِرٍ ﴿١٠﴾

خلورد پرشم لوست:

د الطارق سورت له (١١ـــــ ١٧) ایتونه (تلاوت سره له تجوید).

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ ﴿١١﴾ وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ﴿١٢﴾
إِنَّهُ لَقَوْلٌ فَصْلٌ ﴿١٣﴾ وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ ﴿١٤﴾ إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ
كَيْدًا ﴿١٥﴾ وَأَكِيدُ كَيْدًا ﴿١٦﴾ فَمَهِّلِ الْكَافِرِينَ
أَمْهِلْهُمْ رُوَيْدًا ﴿١٧﴾

پنځه د پرشم لوست:

د تیرو حفظ شوو سورتونومراجعه: الفاتحه ، الناس ، الفلق ، الاخلاص، المسد ،النصر، الکافرون، الکوثر، الماعون، قریش، الفیل، الهمزه، العصر، التکاثر، القارعه، العادیات او الزلزلة.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږم پړشم لوست:

د البروج سورت له (۱ ـــــ ۹) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

أعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
وَالسَّمَآءِ ذَاتِ الْبُرُوْجِ ۝١ وَالْيَوْمِ الْمَوْعُوْدِ ۝٢ وَشَاهِدٍ
وَّمَشْهُوْدٍ ۝٣ قُتِلَ اَصْحٰبُ الْاُخْدُوْدِ ۝٤ النَّارِ ذَاتِ
الْوَقُوْدِ ۝٥ اِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُوْدٌ ۝٦ وَّهُمْ عَلٰى مَا يَفْعَلُوْنَ
بِالْمُؤْمِنِيْنَ شُهُوْدٌ ۝٧ وَمَا نَقَمُوْا مِنْهُمْ اِلَّآ اَنْ يُّؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ
الْعَزِيْزِ الْحَمِيْدِ ۝٨ الَّذِيْ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۗ وَ
اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيْدٌ ۝٩

اووه دیرشم لوست:

د البروج سورت له (۱۰ ـــــ ۱۳) ایتونه (تلاوت سره له تجوید).

اِنَّ الَّذِيْنَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوْبُوْا
فَلَهُمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيْقِ ۝١٠ اِنَّ الَّذِيْنَ
اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا
الْاَنْهٰرُ ۗ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيْرُ ۝١١ اِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ
لَشَدِيْدٌ ۝١٢ اِنَّهٗ هُوَ يُبْدِئُ وَيُعِيْدُ ۝١٣

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته دیرشم لوست :

د البروج سورت له (١٤ ـــــــ ٢٢) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ ﴿١٤﴾ ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ﴿١٥﴾ فَعَّالٌ لِّمَا
يُرِيدُ ﴿١٦﴾ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ ﴿١٧﴾ فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ ﴿١٨﴾
بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ ﴿١٩﴾ وَاللَّهُ مِن وَرَائِهِم مُّحِيطٌ ﴿٢٠﴾
بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَّجِيدٌ ﴿٢١﴾ فِي لَوْحٍ مَّحْفُوظٍ ﴿٢٢﴾

نه دیرشم لوست :

د الا نشقاق سورت له (١ ـــــ ٩) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

أعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ ﴿١﴾ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٢﴾ وَإِذَا
الْأَرْضُ مُدَّتْ ﴿٣﴾ وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ ﴿٤﴾ وَأَذِنَتْ
لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٥﴾ يَا أَيُّهَا الْإِنسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ
كَدْحًا فَمُلَاقِيهِ ﴿٦﴾ فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ ﴿٧﴾
فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا ﴿٨﴾ وَيَنقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ
مَسْرُورًا ﴿٩﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلوېښتم لوست :

د الانشقاق سورت له (۱۰ ــــ ۱۹) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

وَ اَمَّا مَنْ اُوْتِیَ كِتٰبَهٗ وَرَآءَ ظَهْرِهٖ ﴿۱۰﴾ فَسَوْفَ يَدْعُوْا
ثُبُوْرًا ﴿۱۱﴾ وَّيَصْلٰى سَعِيْرًا ﴿۱۲﴾ اِنَّهٗ كَانَ فِيْۤ اَهْلِهٖ مَسْرُوْرًا
﴿۱۳﴾ اِنَّهٗ ظَنَّ اَنْ لَّنْ يَّحُوْرَ ﴿۱۴﴾ بَلٰۤى اِنَّ رَبَّهٗ كَانَ بِهٖ
بَصِيْرًا ﴿۱۵﴾ فَلَاۤ اُقْسِمُ بِالشَّفَقِ ﴿۱۶﴾ وَالَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ﴿۱۷﴾
وَالْقَمَرِ اِذَا اتَّسَقَ ﴿۱۸﴾ لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ ﴿۱۹﴾

یوځلوېښتم لوست:

دالانشقاق سورت له (۲۰ ـــــــ ۲۵) ایتونه (تلاوت سره له تجوید)

فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ﴿۲۰﴾ وَاِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْاٰنُ لَا يَسْجُدُوْنَ ﴿۲۱﴾
بَلِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يُكَذِّبُوْنَ ﴿۲۲﴾ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا يُوْعُوْنَ ﴿۲۳﴾
فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ﴿۲۴﴾ اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا
الصّٰلِحٰتِ لَهُمْ اَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُوْنٍ ﴿۲۵﴾

تکرار:

د تیرو حفظ شوو سورتونو: الفاتحه، الناس، الفلق، الاخلاص، المسد ، النصر، الکافرون، الکوثر، الماعون، قریش، الفیل، الهُمَزه، العصر، التکاثر، القارعه، العادیات او الزلزلة،تکرار.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اسلامي ښوونې او روزنې مضمون
لومړی فصل

لومړی لوست

عقاید

دفاتحې سورت

سریزه:
شروع کوم په نوم د الله چې ډیر مهربان او زیات رحم کوونکی دی.
د فاتحې سورت : په ام الکتاب او ام القران سره هم یاد شوی دی.
په مکه مکرمه کې نازل شوی او د لاندې مطالبو لرونکی دی: ستاینه د الله تعالی عظمت او د هغه ستایل په هغو صفتونو باندې چې په عظمت ، قدرت، حکمت، تدبیر، شان اوشوکت ، جلال ، د ملک وسعت ، لطف او رحمت د الله تعالی باندې دلیل دي.

اَلْحَمْدُلِلّٰه رَبِّ الْعٰلَمِینْ(۱)

ترجمه : ټوله ثنا او ستاینه یوازی الله لرَه دَه چې دټولو کَا ېناتو پالونکی دی .
تفسیر: دکمال ټول صفتونه او ستاینې دازل څخه ترابده پورې هغه که د لمانځه په شکل کې وي او یا د دعا او اذکارو او یا نورو صورتونو سره وي. دالله تعالی دشان سره وړ او یوازې د الله تعالی ذات یې لایق دی؛ ځکه چې الله تعالی دټول عالم پیداکوونکی او پالونکی دی.

اَلرّحْمنِ الرَّحِیمِ(۲) مَالِک یَوْمِ الدّین(۳)

ترجمه : هسی الله تعالی چې ډیر مهربان ، زیات رحم لرونکی ، او د جزاء د ورځې مالک دی .
تفسیر : ټولې ثناوې او ستاینې دالله تعالی په ذات پورې خاصې دي، چې د ټول عالم تربیه کوونکی ، ډیر مهربان او زیات رحم لرونکی دی. د دین ورځ د قیامت ورځ ده په دی ورځ کې ویره او امید په داسې اندازه سره وي چې هیڅ سابقه نه لري او یوازې به د یوه الله تعالی حکومت وجود ولري.

اِیّاکَ نَعبُدُ وَ اِیّاکَ نَسْتَعِینْ(۴)

ترجمه: خاص ستا د ذات عبادت کوو. او یوازې ستا له ذات څخه مرسته غواړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تفسیر : کله چې الله تعالی د ټول عالم خالق، اویوازینی ذات دی، نو د عبادت لایق هم دی.
بنده تعهد کوي، چې ټول عبادتونه یې خاص د الله تعالی لپاره دي او یوازې له الله تعالی څخه مرسته غواړي. نو د بنده لپاره له الله تعالی سره د اړیکو د ټینګولو لپاره دا تر ټولو غوره لاره ده.
دالله تعالی له ذات نه پرته له هیڅ موجود څخه مرسته غوښتل روا نه دي .

اهْدِنَاالصِّراطَ الْمُسْتَقِيْمَ(۵) صِراطَ الَّذِينَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ(۲)

ترجمه: راوښیه مونږ ته مستقیمه لاره دهغو کسانو لاره چې پیرزوینه د ې وربانده کړې ده.
تفسیر : د نیکې لارې له غوښتنې څخه مراد دلته تنها د نیکې لارې غوښتنه نه ده بلکې مراد او مطلب له دغې غوښتنې څخه د نېکې لارې لارښوونه او په هغه لاره د عمل کولو توفیق غوښتل دواړه دي .

غَيرِالْمَغْضُوْبِ عَلَيْهِمْ وَلَاَالضّالِينَ(۷)

ترجمه: نه د هغو خلکو لاره چې غضب پرې نازل شوی او نه لاره د هغو خلکو چې ګمراهان دي .
تفسیر: موږ ته په مستقیمه لاره چې دنجات موندونکیو لاره ده،هدایت وکړه؛ نه د غضب کړی شویو او ګمراهانو لاره. دغه آیت دا ثابتوي چې د انسان لپاره په دنیا کې له الله (ج) څخه د هدایت دلارې چې د کامیابۍ ، انعام ، ثواب او دالله (ج) د رضا لار ده ترټولو غوره غوښتنه ده چې د د غې غوښتنې د قبلېدو په صورت کې انسان ته د دواړو جهانونو کامیابي په نصیب کېږي.

هڅونې:

- زده کوونکي دې دلوست متن په چوپتیا سره مطالعه کړي.
- زده کوونکي دې د لوست مطلب په خپلو ژبو سره بیان کړي.

ارزونه:

آیازده کوونکو د لوست لوستنه او مطلب زده کړی دی؟

لارښوونه:

- محترم ښوونکی دې د مستقیمې او غیر مستقمې مرستې په هکله زده کوونکو ته معلومات ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویم لوست

د اخلاص سورت

موخه: د اخلاص د سورت د ترجمې زده کړه.

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (١) اللَّهُ الصَّمَدُ (٢) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ (٣) وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ (٤)

ترجمه: ووایه (ای **محمد** صلی الله علیه وسلم چې الله **تعالی** یودی، الله **تعالی** بی نیاز دی نه څوک له ده څخه پیدا شوي دي او نه دی له چاڅخه پیدا شوی دی. او نشته ده لره سیال .

تفسیر: یهودو اونصاراو به د حضرت محمد (صلی الله علیه وسلم) نه داسې پوښتنې کولې: هغه خدای چې ته مونږ ورته دعوت کوې څرنګه دی؟ څه بیلګې لري؟ هغه مونږته بیان کړه. د هغوی په ځواب کې دغه پورتنی مبارک سورت نازل شوی دی.

هڅونې:

- زده کوونکي دې د دې سورت مفاهیمو ته پوره متوجه اوسي او په دې هکله دې مباحثه وکړي.
- دفاتحې او اخلاص دسورتونو کلمات دې سم ولولي.

محترم ښوونکی!
دسورت متن په زده کوونکو تکرار کړئ او کورنۍ دنده ورکړئ!

یادونه: په کتاب کې ددې دواړو سورتونو راوړنه ددې لپاره ده چې دواړه سورتونه ډیر برکتونه لري، دفاتحې سورت د قرآن عظیم الشان د اصل په نامه سره او د اخلاص سورت د توحید د سورت په نامه سره یادیږي. د دې دواړو سورتونو ویل ډیر اجر او ثواب لري. اوهم ددې لپاره دلته راوړل شوي چې په لمونځونو کې د دواړو سورتونو مفاهیمو ته پاملرنه وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریيم لوست

دالله تعالی يووالی

موخه: دالله تعالی له يووالي سره اشنايي.

پوښتنه: دالله تعالی توحید یعني څه؟

توحید په لغت کې يووالي ته وايي .اوپه اصطلاح کې په(یو والي سره دالله تعالی پیژند نه) ده. او په دې عقیده لرل دي چې الله تعالی په ذات او صفاتو کې یو دی؛ شریک او سیال نه لري.

پوښتنه: آیا د توحید د علم د زده کړې سره آشنا یاست ؟

الله تعالی ټول انبیاء (علیهم السلام) دتوحید د تبلیغ اوتعلیم لپاره را استولي دي، چې بنده ګان د مخلوق، له بندګۍ څخه منع او د یوه الله عبادت کولو ته دعوت کړي. اوددې دعوت لپاره یې محمد صلی الله علیه وسلم هم رالیږلی او قرآن کریم یې ورباندې نازل کړی دی؛ چې په هغه کې یې دتوحید پوره بیان کړی دی او مونږ یې په هغه باندې په ایمان لرلو سره مامور کړي یو.

دالله تعالی دیووالي دلیل

.

څوک کولی شي چې د الله تعالی په يووالي باندې له قرآن کریم څخه یو دلیل راوړي؟

دالله تعالی په یووالي باندې دلیل:

لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا:(الانبیاء سورت ۲۲ آیت)

ترجمه: (که چیرې په ځمکه اوآسمان کې پرته له الله تعالی څخه نورخدایان وای نو خامخا به یې نظام فاسد شوی وو) نو بې له شکه الله یودی ، شریک او مثل نه لري، هیڅ یو شی ورسره مساوي او مشابه نه دی اونه داسې څوک موجود دی چې له ده سره مقابله یا مخالفت وکړي.

هځوني :

- زده کوونکي دې یوځل لوست په چوپتیا سره مطالعه کړي.
- زده کوونکي دې د لوست په هکله مباحثه وکړي.

لاربښوونه:

محترم ښوونکی دې لوست دپوښتنې اوځواب په شکل سره تکرارکړي چې ښه نتیجه ورڅخه ترلاسه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورم لوست

دالله تعالی ذا تي صفتونه

موخه: دالله تعالی د ذاتي صفتونو پيژندل.

څوک کولی شي دالله تعالی ذاتي صفتونه ذکر کړي؟

دالله تعالی ذاتي صفتونه هغه دي چې د هغوی په ضد سره الله تعالی نه موصوف کيږي، او د الله تعالی له ذات سره لازم دي .

دا صفتونه عبارت دي له: حيات، علم، کلام، اراده، قدرت، سمع او بصر.

۱- حيات: (ژوند) حيات دالله تعالی له ذاتي صفتونوڅخه دی. اوپه ضد يې چې موت(مرګ) دی نه موصوف کيږي. دالله تعالی دحيات د صفت اثبات په دې مبارک آيت سره شوی دی: اَللّٰهُ لَآاِلٰهَ اِلَّا هُوَالْحَيُّ الْقَيُّوْمُ (دبقرې سورت ۲۵۴ آيت)

ترجمه: الله (ج) ، هغه ژوندي، ابدي ذات نه پرته چې ټول کائنات يې تنظيم کړي بل هيڅ خدای نشته.

۲-علم (پوهه):_ علم دالله تعالی له ذاتي صفتونوڅخه دی يعنی الله تعالی په ټولو موجوداتو او مخلوقاتو باندې عالم دی ، د خلکو دزړونو په اسرارو(رازونو) پوره اګاه دی دالله تعالی دا صفت هم ازلي او ابدي دی، او الله تعالیددې صفت په ضد چې(جهل)دی هيڅ کله نه موصوف کيږي.

۳- کلام (خبرې کول): کلام دالله تعالی له ذاتي صفتونو څخه دی الله تعالی متکلم (خبرې کوونکی) دی دالله تعالی کلام دبنده ګانو دکلام په څير نه دی الله تعالی دکلام دصفت په ضد چې ګونګوالی دی نه موصوف کيږي او د دې صفت اثبات په دی مبارک آيت سره شوی دی.

وَكَلَّمَ اللّٰهُ مُوْسٰى تَكْلِيْماً (د نساء سورت ۱۲۴ آيت)

ترجمه:(الله تعالی له موسی عليه السلام سره په بلاکيف ډول مخامخ خبرې وکړې.

او عظيم الشان قرآن هم دالله تعالی کلام دی.

هڅوني :

زده کوونکي دې دحيات، علم اوکلام دصفتونوپه برخه کې مباحثه وکړي.

آرزونه: آيا زده کوونکو پورتنی لوست زده کړی دی ؟

لارښوونه: محترم ښوونکی دې د لوست د محتوی په هکله زده کوونکو ته په ساده ژبه پوره معلومات ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم لوست

اراده او قدرت

موخه : د قدرت او ارادې دصفتونو پيژندنه .
څوک کولی شي داراد ې او قدرت په هکله څه خبرې وکړي؟

۴- اراده : اراده دالله تعالی دذاتي صفتونو څخه يو صفت دی. کوم شی چې په عالم کې پيدا شوی يا پيدا کيږي دالله تعالی په ارادې سره صورت مومي. ټولو شيانو دالله تعالی په ارادې سره تحقق موندلی دی. په دنيا او اخرت کې چې کوم خير يا شر، ګټه يا نقصان، وړوکی يا لوی موجود منځ ته راځي پرته دالله تعالی له ارادې څخه تحقق نه مومي، الله تعالی د ارادې دصفت په ضد سره چې بې اراده ګي ده هيڅ کله نه موصوفيږي اراده دالله تعالی ازلی صفت دی او په دې مبارک آيت سره يې اثبات شوی دی. فَعّالٌ لِّمَا يُرِيْدُ (د بروج سورت ۱۶ آيت)
ترجمه: پوره، کوونکی دی د هغه څه چې اراده يې وکړي .

۵- قدرت : (توانايي) الله تعالی په ازلي اوابدي قدرت سره قادر (توانا) دی .
د هر څه اراده چې و کړي هغه کولای شي. مړي ژوندي کولی شي. کمزوری قوي او قوي کمزوری ګرځوي. يوه شخص ته عذاب ورکوي، بل ته مغفرت کوي. الله تعالی ددې صفت په ضد سره چې عجز (ناتواني) ده نه موصوفيږي او د الله تعالی دا صفت په دې مبارک آيت سره ثابت شوی دی.((اِنّ اللّهَ عَلَی ٰكُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ)) (دآل عمران سورت ۱۶۵ آيت)
ترجمه: په تحقيق سره چې الله تعالی په هر څه قادر (توانا) دی.

هڅوني :

- زده کوونکي دې د الله تعالی د قدرت د صفت په هکله مباحثه وکړي.
- څو تنه زده کوونکي دې د الله تعالی د قدرت مثالونه ووايي.

ارزونه: ايا زده کوونکي د لوست مطلب په خپلو ژبو سره ويلی شي؟

لارښوونه: محترم ښوونکی دې زده کوونکو ته وظيفه ورکړي چې د الله تعالی ټول ذاتي صفتونه په ټولګي کې تکرار او بيا يې په ياد زده کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږم لوست

سمع او بصر

موخه: د سمعې او بصر د صفتونو په هکله زده کوونکو ته معلومات ورکول.
څوک ویلی شي چې د سمعې او بصر صفتونه د الله تعالی له کومو صفتونو څخه دي؟

۶-سمع : سمع هم دالله (جل جلاله) دذاتي صفتونو څخه یو صفت دی یعنی الله تعالی ټول لوړاو ټیټ اوازونه او خبرې په ازلي او ابدي سمعې سره اوري، په ښوخبرو بنده ګانو ته ثواب او په بدو خبرو سره عذاب ورکوي. سمع دالله تعالی ازلي او ابدي (قدیم) صفت دی او د دې صفت په ضد سره چې کوڼ والی دی هیڅ کله نه موصوفیږي او په دې آیت کریمه سره یې اثبات شوی دی.
((وَ اللّهُ سَمِیْعٌ عَلِیْمٌ)) د بقرې سورت ۲۲۴ آیت
ترجمه: الله تعالی اوریدونکی او په ټولو اقوالو او احوالو عالم دی.
۷-بصر:(لیدل) دالله تعالی د ذاتي صفتونو له جملې څخه یو هم بصر دی یعني الله لیدونکی دی ټول مخلوقات ویني هیڅ شی د ده تعالی له لیدنې څخه پټ نه دی څوک چې په تیاره شپه کې لمونځ کوي، یا کوم بل عمل ترسره کوي الله تعالی په خپل ازلي اوابدي بصر (لیدنې) سره هغه ویني، د هغه پوره مکافات او مجازات ورکوي د الله تعالی دا صفت قدیم (ازلي او ابدي) دی.
او په دې آیت کریمه سره یې اثبات شوی دی:
((اِنّ اللّهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِیرٌ)) د بقرې سورت ۱۱۰ آیت
ترجمه: په تحقیق سره الله تعالی لیدونکی دهغه څه دی چې تاسې یې کوئ.

هڅوني:
- زده کوونکي دې په ګروپي ډول دبصر اوسمعې د صفتونو په هکله مباحثه وکړي.
- زده کوونکي دې دلوست محتوی په خپلو ژبو سره ووایي.

ارزونه :
- آیا زده کوونکي دبصر او سمعې صفتو نه په خپلو ژبو سره ویلی شي؟

لارښوونه:
- محترم ښوونکی دې لوست په ساده ژبه سره پوره تو ضیح کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووم لوست

دالله تعالی فعلي صفتونه

موخه: دالله تعالی د فعلي صفتونو پیژندنه
دالله تعالی د ذاتي او فعلي صفتونوترمنځ څه فرق دی ویې وایئ؟

فعلي صفتونه هغه صفتونه دي چې الله تعالی په اصل صفت اودصفت په ضد سره موصوف کیدای شي لکه رحمت چې ضد یې غضب دی (الله تعالی په دواړو سره موصوف کیدای شي) دالله تعالی فعلي صفتونه زیات دي، چې ځینې یې په لاندې توګه بیا نیږي:

۱-تخلیق: (پیدا کول) الله تعالی دټول عالم پیدا کوونکی دی، ځمکه، اسمانونه، ورځ، شپه او هر هغه څه چې په ځمکه او اسمانونو کې دي، الله تعالی پیداکړي دي همداراز هرڅه چې وغواړي پیدا کولی یې شي.د تخلیق ضد عدم تخلیق (نه پیداکول) دي نو کوم څه چې الله تعالی یې پیدا ینبت نه وي غوښتی نه یې پیدا کوي.
۲- ترزیق: (روزي ورکول) دا دالله تعالی له فعلي صفتونو څخه یو صفت دی نو الله تعالی ټول عالم ته روزي ورکوونکی دی.
دترزیق ضد عدم ترزیق (روزی نه ورکول) دي نو که الله تعالی وغواړي چې کوم ژوي ته روزي ورنه کړ ي پوره اختیار لري کولی شي چې روزي ورنه کړي.

هڅوني:

- زده کوونکي دې په ګروپی ډول دتخلیق او ترزیق په هکله مباحثه وکړي.
- زده کوونکي دې دلوست محتوی په خپلو ژبو سره بیان کړي.

ارزونه:

ایا زده کوونکي دذاتي او فعلي صفتونوتر منځ توپیر کولی شي ؟

لارښوونه:

- محترم ښوونکی دې دذاتي او فعلي صفتونو دتوپیر په هکله پوره معلومات وړاندې کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتم لوست

د احیاء او اعزاز صفتونه

موخه: د احیاء او اعزاز د صفتونو له مفهوم سره آشنايي.

۳_ احیاء:دالله تعالی دفعلي صفتونو له جملې څخه احیا(ژوندی کول) دي نو الله تعالی دهرشي په ژوندي کولو پوره قادر دی. ټول هغه شیان چې په دنیا کې ژوندي دي یا ژوندي کیږي الله تعالی ورته حیات (ژوند) ورکړی دی. همداراز ټول عالم چې خوښه يې شي دقیامت تر ورځې پورې ژوندی ساتي. د احیا ضد اماتت (مړه کول) دي هر وخت چې دچا دمړ ه کولو اراده وکړي هغه وژني .

۴_اعزاز: (عزت ورکول) د الله تعالی دفعلي صفتونو له جملې څخه یو اعزاز دی یعنې کله چې الله تعالی وغواړي چاته عزت ورکړي هغه ته عزت ورکوي بیا نو هیڅوک هغه ته ذلت نه شي ورکولی، د اعزاز (عزت ورکولو) ضد اذلال (ذلت ورکول) دي، نو کله چې الله تعالی وغواړي کوم شخص ذلیل کړي هغه ذلیل کوي بیا نو هیڅوک هغه ته عزت نه شي ورکولی، اعزاز، اذلال، احیاء او اماتت داټول دالله تعالی فعلي صفتونه دي.

هڅوني:

- زده کوونکي دې ډلې ډلې شي اود فعلي صفتونو په هکله دې بحث وکړي.
- زده کوونکي دې د لوست حاصل په خپلو ژبو سره بیان کړي.

ارزونه:

ایا زده کوونکو داعزاز،اذلال، احیاء او اماتت مفهوم زده کړی دی.

لارښوونه:

محترم ښوونکی دې لوست په ډیر ه ساده ژبه پوره تو ضیح کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویم فصل

نهم لوست

فقهه

دفقهې تعریف او ځینې اصطلاحات

موخه: دفقهې د مفهوم او اصطلاح ګانو (فرض ، واجب، سنت ، مستحب او مباح) پیژندل.

فقه په لغت کې د پوهې، زیرکۍ، معرفت او پیژندلو په معنی ده. او په اصطلاح کې د هغه شرعي علم څخه عبارت دی چې د روا او ناروا له پلوه د مکلف انسان د فعل په اړه خبرې کوي.

روا عملونه په لاندې ډول دي:

۱_ فرض : هغه عمل ته ویل کیږي چې په داسې قطعي دلیل سره ثابت شوی وي چې کومه شبهه یې په ثبوت او دلالت کې موجوده نه وي .

او په دوه ډوله دي عملي فرض او اعتقادي فرض .

هغه فرض چې د دین له بدیهیاتو څخه وي او په اسلامي مذاهبو کې ورباندې اتفاق شوی وي منکر یې کافر دی .

۲_ واجب : په حنفي مذهب کې واجب هغه عمل ته ویل کیږي چې په داسې قطعي دلیل سره ثابت شوی وي چې د هغه دلیل په قاطعیت کې د ثبوت او یا دلالت له مخې شبهه موجوده وي .

۳-سنت: په لغت کې طریقې او لارې ته وایي او په اصطلاح کې هغه عمل ته ویل کیږي چې نبي کریم (صلی الله علیه وسلم) په خپل ټول عمر کې پرته له یو یا دوه ځلو پریښودلو همېشه کړی وي.

دسنتو حکم:

په کولو سره یې ثواب دی او په نه کولو سره یې ملامتي ده.

۴-مستحب:

درسول اکرم (صلی الله علیه وسلم) او اصحابو کرامو غوره چا رې دي چې په کولو کې یې ثواب او په نه کولو کې کومه ملامتي نشته.

۵-مباح: هغه عمل دی چې په کولو یانه کولو کې یې انسان د واک څښتن وي.

هڅوني: زده کوونکي دې په ډله ییزه توګه په فقهي اصطلاحاتو کې په خپلو کې سره خبرې وکړي.

ارزونه: آیا شاګردانو د سنتو او فرضو مفهومونه زده کړي دي؟

لارښوونه: محترم ښوونکی دې د فقهي اصطلاحګانو په اړوند زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسم لوست

داسلام دويمه بنا لمونځ

موخه: د لمانځه د فرضونو پيژندل او د هغو د ادا کولو لار.

پوښتنه: کوم لمونځ له اذان او اقامت پرته کېږي؟

داسلام دويمه بنا د لمانځه اداکول دي چې مسلمانان په يوه شپه او ورځ کې پنځه وخته لمونځ کوي . لمونځ بايد په پاک بدن، پاک ځای او پاکو جامو په ځانګړي وخت کې مخ په قبله د هغه له شرايطو سره اداشي . د پنځه وخته لمونځونو داداکولو ترتيب موږ په (دويم، دريم او څلورم) ټولګيو کې په بشپړه توګه لوستلي دي. په دې ځای کې هغه لمونځونه بيانيږي چې زده کړه يې د هر مسلمان له پاره لاژمه ده.

١- دجماعت لمونځ.

٢- . دجنازې لمونځ.

٣- قضايي لمونځ.

۴- داخترونو لمونځ.

۵- دخسوف او کسوف لمونځ.

٦- د خوف (وېرې) لمونځ

٧- داستسقاء لمونځ.

٨- دتراويح لمونځ.

هڅونه:

زده کوونکي دې ديادو شويو لمونځونو په اړه په خپلو کې سره خبرې وکړي او دهغو ښېګڼې دې يوه يوه په ساده ژبه بيان کړي.

ارزونه: آيا شاګردانو واجب لمونځونه پيژندلي دي؟

لارښوونه

- ښاغلی ښوونکی دې دپو رتنيو لمونځو نو دکولو په اړه پوره معلومات ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو لسم لوست

دجماعت لمونځ اودهغه ګټې

موخه: په جماعت سره دلمانځه د اداءکولو دښېګڼو پېژندل.

پوښتنې :

١. په جماعت سره دلمانځه کول څه حکمت لري؟
٢. کوم لمونځونه په جماعت سره ادا کېږي؟
٣. ځوک کولی شي دجماعت دلمانځه ګټې بیان کړي؟

لمونځ داسلام دویمه بناء ده، د هر مسلمان لپاره دا غوره ده چې خپل پنځه وخته لمونځونه په جومات کې په جماعت سره ادا کړي. په جماعت سره دلمانځه اداکول مؤکد سنت دي. دجماعت په لمانځه کې ډېرې ګټې شته محمد (صلی الله علیه وسلم) دجماعت دلمانځه دښېګڼو په اړوند فرمایلي دي:

(صَلَوةُالجَمَاعَةِ تَفْضُلُ صَلَوةَ الْفَذّ بِسَبْعٍ وَ عِشْرِیْنَ دَرَجَّةً) رواه مسلم

ژباړه:

په جماعت سره دلمانځه اداکول د یوه تن له ځانته لمانځه کولو څخه اوه ویشت درجې فضیلت لري .

دجماعت په لمانځه کې زیاتې ګټې او ښېګڼې شته دهغو له جملې څخه اتفاق او یووالی، دګاونډیو دحقونودرناوی، دټولنې د ټولو وګړو حقونو ته پاملرنه ، د ځانګړواو ټولنیزو ستونزو لپاره دحل دلارې پیدا کول او دمسلمانانو په زړونو کې دمینې او محبت پیدا کېدل اودآخرت دنېکمرغۍ ګټل دپورتنۍ سنتې طریقې په رعایت کولو کې ترلاسه کېږي.

هڅونه:

- زده کوونکي دې دجماعت دلمانځه دښېګڼواو ګټو په اړه په ډله ایزه توګه خبرې وکړي.

ارزونه: ځوک کولی شي چې دجماعت د لمانځه ښېګڼې په ساده ژبه بیان کړي.

لارښوونه:

ښاغلی ښوونکی دې په ټولنیز ژوند کې دجماعت دلمانځه اودهغه دګټو په اړوند پوره معلومات ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولسم لوست

د دواړو اخترونو لمونځ

موخه : ددواړو اخترونو دلمانځه دادا کولو دطريقې پيژندل.

پوښتنه: د جمعې او دواړو اخترونو لمونځونه څه فرق لري ؟

ددواړو اخترونو لمونځ سره له تکبيرونو واجب دی او په لاندې ډول ادا کيږي:
له نيت کولو وروسته امام په جهر (لوړاواز) او مقتديان په ټيټ آواز تکبير وايي او خپل دواړه لاسونه تر نامه لاندې يو پر بل باندې ږدي. امام او مقتديان (سُبْحَانَکَ اللّهُمّ) ترپايه پورې په ورو سره لولي بيا امام درې تکبيرونه په لوړاواز لولي اومقتديان يې په ټيټ آواز لولي د هر تکبير په ويلو کې خپل لاسونه دغوږونو تر نرميو پورې پورته کوي او ددغو دريو تکبير ونو تر منځ لاسونه کښته (ځوړند) نيسي د دريم تکبير تر ويلو وروسته خپل لاسونه له نامه لاندې تړي او امام په لوړآواز قرائت وايي بيا رکوع او سجده کوي. په دويم رکعت کې درې تکبير ونه له قرآئت څخه وروسته او له رکوع نه مخکې دلومړي رکعت په شان ترسره کوي، دلمانځه له ادا کولو وروسته امام دوه خطبې لولي چې دواړه سنت دي، د کوچني اختر په خطبه کې امام د فطر د صدقې په هکله او دلوی اختر په خطبه کې د قربانۍ حکمونه او د تشريق په ورځو کې تکبير ويلو طريقه او فضيلت بيانوي . (۱)
که چېرې داختر لمونځ دکوم شرعي عذر له امله په لومړۍ ورځ اداء نه شي په دويمه او دريمه ورځ دې ادا کړل شي.
يادونه:ددواړو اخترونو په لمونځونو کې اذان او اقامت نه شته.

هڅونه:

- زده کوونکي دې ددواړو اخترونو دلمونځونود اداء کولو طريقه يو له بل نه وپوښتي. او په عملي ډول سره دې تمثيل کړي.

ارزونه:آياداخترونو دلمونځونو طريقه په خپله ژبه بيانولی شئ؟

لاربښوونه:

- ښاغلی ښوونکی دې ددو اړو اخترونو دلمانځه دويلوطريقه په عملي ډول وروښيي.

۱ـ د تشريق تکبيرونه دادي : الله اکبر الله اکبر لااله الاالله والله اکبر الله اکبر و لله الحمد .چې د عرفې د ورځې له سهاره شروع او د ذي الحجة الحرام د ديارلسمې ورځې د ماز يگر تر لمانځه پورې دوام کوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جنازې د لمانځه حکمونه

موخه: - د جنازې د لمانځه د ادا کولو په اړه پوهېدل.

پوښتنه: دجنازې دلمانځه حکمونه کوم دي؟

دجنازې لمونځ فرض کفايي دی او په لاندې ډول ادا کېږي: کله چې خلک په صفو نو (لیکو) کې منظم ودريدل نيت دې وکړي .

لومړی تکبير دې ولولي امام او مقتديان دې لاسونه تر نامه لاندې کېږ دي په پټه خوله دې (سُبْحَانَکَ اَللّهُمّ وَ بِحَمْدِکَ وَ تَبَارکَ اسْمُکَ وَتَعَالیٰجَدُکَ وَ جَلّ ثَنَائُکَ وَ لاَا لَهَ غَيْرُکَ) ولولي. ژباړه: پاک دی ذات ستا ؛ خدايه!ا وته د ستايلو وړيې. له برکت نه ډک دی نوم ستا او له عظمت نه ډک دی شان ستا. ستا ثنا ستره ده او غير له تانه بل معبود نشته، دثنا له ويلو نه وروسته بل تکبير ويل کېږي او درود شريف لوستل کيږي.

(اَللّهُمّ صَلِّ عَلَى مُحَمّد وَ عَلَي آل مُحَمّد کَمَا صَلّيْتَ عَلَي ابْرَاهيْمَ وَ عَلَي آل ابْرَاهيْمَ انّکَ حَميْدٌ مَجيْدٌ) ترجمه : ای الله تعالی ته خپل رحمت نازل کړه په محمد (صلی الله عليه وسلم) او په آل د محمد (صلی الله عليه وسلم) لکه څرنګه چې تا رحمت نازل کړی و په ابراهيم او په ال د ابراهيم په تحقيق سره ته لائق د ثناء يې او د لوی صفت وړ يې.

د درود شريف له ويلو څخه وروسته دريم تکبير ويل کېږي او بالغ مړي ته که نارينه وي او که ښځينه دا دعا لوستل کېږي.

اَللّهُمّ اَغْفِرْ لحَيِّنَا وَ مَيتنَا وَ شَاهدنَا وَ غَائبنَا وَ صَغيرنَا وکَبيْرنَا وَذَکَرنَا وَ اُنْثَانَا ، اَللّهُمّ مَنْ اَحْيَيْتَهُ مَنّا فَاحييْه عَلَيْ الْاسْلاَمْ وَ مَنْ تَوَفَيْتَهُ منّا فَتَوَفّهُ عَلَي الْايْمَانْ)

ژباړه : ای الله ته وبښې زمونږ ژوندي ، مړي ، حاضر ، غائب ، وړوکي، لوی ، نر او ښځې. اې الله هغه څوک چې ته ژوند ورکوې له مونږ څخه؛ ژوند ورکړې په اسلام او هغه څوک چې ته يې له مونږ څخه مړ ه کوې نو مړه يې کړه په ايمان.

ددعا له ويلو نه وروسته څلور م تکبير لوستل کېږي او سلام ګرځول کيږي.

هڅونه : زده کوونکي دې په ډله ييزه توګه د جنازې د لمانځه د اداء کولو په هکله خبرې وکړي د هر ې ډلې استازی دې په عملي ډول دغه بڼه تمثيل کړي.

ارزونه:څوک کولی شي دجنازې دلمانځه دعا له ياد ه ووايي؟

لاربښوونه: ښاغلی ښوونکی دې پورتنۍ دعاپه ټولګي کې زده کوونکو ته په ساده ژبه ژباړه او تفسير کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوارلسم لوست

دماشوم هلک د عا

موخه: دهغې دعا پیژندل چې ماشوم مړي هلک ته لوستل کېږي.

(اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا فَرْطاً وَ اجْعَلْهُ لَنَا اَجْراً وَّ ذُخْرَاوً اجْعَلْهُ لَنَا شَافِعاً وَ مُشَفَّعًا)

ژباړه:

اې خدایه وګرځوې موږ ته دغه هلک د خوشحالۍ سبب او داجر سبب یې وګرځوې، او مونږ ته یې ذخیره کړې او وګرځوې هغه مونږ ته داسې سپارښت کوونکی چې سپارښت یې منل شوی وي.

هغه دعا چې دصغیرې نجلۍ له پاره ویل کېږي.

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهَا لَنَا فَرْطاً وَ اجْعَلْهَا لَنَا اَجْراً وَّ ذُخْراً وَّ اجْعَلْهَا لَنَا شَافِعَةً وَ مُشَفَّعَةً.

ژباړه:

اې الله (جل جلاله) وګرځوې دغه نجلۍ زمونږ لپاره د خوشحالۍ سبب او د اجر سبب یې وګرځوې او وګرځوې هغه مونږ ته داسې سپارښت کوونکې چې سپارښت یې منل شوی وي.

هڅونه:

- زده کوونکي دې د جنازې د لمانځه دعا په ټولګي کې د ننه ځان ځانته مشق او تمرین کړي .

. ارزونه:

- څوک کولی شي چې د ماشوم هلک دعا له یادهووائي؟

لاربنوونه:

- ښاغلی ښوونکی دې پورتنۍ دعا زده کوونکو ته په ټولګي کې دننه ووایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځلسم لوست

قضاشوی لمونځ اود هغه حکمونه

موخه: د قضا یې لمانځه دادا کولو دوختونو پېژندل اودهغه ترتیب.

څوک کولی شي دقضاشوي لمونځ داداءکولو ترتیب بیان کړي؟

قضاء په لغت کې د حکم کولو اود اداکولو په معنا ده اوپه دې ځای کې له هغه وخت نه وروسته د لمانځه اداء کول دي؛ کوم چې شریعت هغه ورته ټاکلی دی، لکه دسهار لمونځ چې دعذر له امله په ټاکلي وخت اداء شوی نه وي په بل وخت کې ادا شي. دفرض او واجبو لمونځونو له شرعي عذر پرته پرېښودل لویه ګناه ده که څه هم چې قضايي يې پرځای شي، که چیرې په هېریدلو یا د خوب له امله له یو چاڅخه لمونځ قضاشي؛ نو له راویښیدلو او یا له یا دیدلو وروسته باید پرته له ځنډه د هغه قضايي پرځای کړي.

له شرعي عذر څخه پرته یې ځنډول هم ګناه ده. که چیرې د سهار سنت د فرض لمانځه سره یو ځای قضا شوي وي دواړه له زوال نه مخکې ادا کېږي له هغې وروسته د سهار سنت قضایي نه لري یوازې د فرضو قضايي پرځای کېږي.

د قضاشوي لمونځ نیت په لاندې ډول دی:

که چېرې له یو چاڅخه ډېر لمونځونه قضاشوي وي په ده باندې لازمه ده چې د هر یوه قضاشوي لمونځ وخت وټاکي د بېلګې په ډول د پلانۍ ورځې د سهار یا مازیګر دلمانځه قضایي اداکوم داسې نیت درست دی او که چېرې داسې و وایي دسهار یامازیګر دلمانځه قضایي ادا کوم کافي نه دی نو داسې نیت دې وکړي:

نیت مې وکړ چې پرځای کړم د مازیګر لمونځ چې اول له مانه قضاشوی دی او یا دمازیګر لمونځ چې اخر له ما نه قضا شوی دی.

هڅونې:

- زده کوونکي دې دقضاشوي لمونځ اودهغه دترتیب په اړوند په ډله ایزه توګه خبرې وکړي.
- زده کوونکي دې دپوښتنې اوځواب په ډول په خپل منځ کې دقضاشوي لمونځ په اړوند پوهاوی وکړي.

ارزونه:آیا شاګردانو د قضائي لمانځه د اداء کولو طریقه پیژندلې ده؟

لارښوونه:

- ښاغلی ښوونکی دې د قضاشوي لمونځ دحکمونو او اداکولو دترتیب په اړوند زده کوونکوته پوره معلومات ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپاړسم لوست

د مسـبوق لمـونځ

موخه:

د مسبوق دلمانځه داداکولوطريقه.

پوښتنه: مسبوق څه معنا لري؟

مسبوق هغه مقتدي ته وايي چې ديو يا څو رکعتونو له تيريدلو وروسته له امام سره په لمانځه کې شريک شي خپل لمونځ دې داسې اداکړي:

کله چې امام سلام وګرځوي مقتدي دې سلام نه ګرځوي ودې دريږي که چيرې يو رکعت ترې تيرشوی وي هغه دې پوره کړي خپل لمونځ دې بشپړکړي. که چيرې د ماسپښين، مازديګر او ماخوستن په لمونځونو کې دوه رکعته ترې تيرشوي وي دواړه رکعتونه دې پوره اداءکړي اوکه چيرې يې د ماسپښين،مازيګر په لمونځونو کې يو رکعت له امام سره اداکړی وي پاتې لمونځ دې د ماښام د لمانځه په شان اداءکړي يعنې يو رکعت دې پوره ادا کړي او بيا دې په قعده کښيني له کېناستو وروسته دې بل رکعت اداء کړي او څلورم رکعت دې خالي اداء کړي.

که چيرې د ماښام په لمانځه کې دوه رکعته ورڅخه تيرشي او يو رکعت يې له امام سره کړی وي داامام له سلام ګرځولو وروسته دې سلام نه ګرځوي، ودې دريږي پاتې دوه رکعتو نه دې ډک اداء کړي او پوره دې کړي.

له يو رکعت لمونځ اداء کولو وروسته دې په قعده کينې او وروسته له هغې دې بل رکعت اداء کړي .

هڅونه:

- زده کوونکي دې په ټولګي کې د مسبوق د لمانځه د اداء کولو په اړه يو له بله پوښتنې وکړي.

ارزونه: څوک کولی شي د مسبوق لمونځ او د هغه د کولو طريقه بيان کړي ؟

لارښوونه :ښاغلی ښوونکی دې د مسبوق دلمانځه د اداء کولو څرنګوالی زده کوونکو ته بيان کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووه لسم لوست

داستسقاء دلمانځه حکمونه

موخه: داستسقاء دلمانځه پیژندنه.

پوښتنه: څوک کولی شي داستسقاء دلمانځه داداء کولو طریقه په ساده ژبه ووایي؟

استسقاء په لغت کې داوبو دغو ښتلو په معنی ده او په شریعت کې هغه لمونځ دی چې داوبو او باران دغوښتنې لپاره اداء کیږي که چیرې په یوه سیمه کې وچکالي او قحطي راشي مستحب ده چې ددغې سیمې مسلمانان تر دریوورځوپورې داستسقاء له پاره په زړو او پیوند جاموکې په پوره عاجزۍ او د صدقو په ورکولو او روژو نیولو سره صحرا ته ووځي او هم مستحب ده چې د لوی خدای (جل جلاله) درحمت او لورېینې لپاره ماشومان او څاروي له خپل ځان سره صحرا ته بوځي.

داستسقاء د لمانځه د کولو ترتیب:

څوک کولی شي چې داستسقاء دلمانځه دعا ووایي؟

داستسقاء لمونځ دأما م ابو حنیفة (رح) په نزد په دې ډول اداء کېږی.

امام او خلک دې په جماعت او یا په تنهایي دوه رکعته لمونځ ادا کړي دلمانځه له کولو وروسته دې امام مخ په قبله ودرېږي او خلک دې د قبلې په لور کېني، ټول خلک دې د دعا لپاره لاسونه پورته کړي، امام دې دا لاندې دعا ولولي:

اللّٰهُمّ اسقِنَا غَیثاً مُغیثاً مُریعاً نَافعاً غَیرَ ضَارٍ عَاجِلاً غَیرَ آجِلٍ

ژباړه: اې الله! داوبولرونکي باران په اورولو سره او دتازه وښو په را ټوکېدو سره چې په هغه کې دټولو خلکو ګټه وي او زیان ونه لري مونږ د باران په اورېدو ماړه کړې.

اَللّٰهُمّ اَسقِ عبَادکَ وَ بَهَائمکَ وَانشُر رَحمَتَکَ وَاحْیِ بَلَدکَ المَیت.

ژباړه: ای الله! خپل بندګان او څاروي په اوبو ماړه کړه! او خپله مهرباني زیاته کړه! او ژوندی کړه دغه خپل مړ ښار یعنې د رحمت په باران یې خړوبه کړه!

دامام محمد (رح)او امام یوسف په مذهب داستسقاء لمونځ په جماعت سره ادا کېږي.

هڅونه:

- زده کوونکي دې داستسقاء دلمانځه دکولو په طریقه په ډله ییزه توګه په خپلو کې سره خبرې وکړي او یوله بل څخه دې پوښتنې وکړي.

ارزونه : څوک کولای شي د استسقاء د لمانځه مفهوم او طریقه بیان کړي .

لارښوونه: ښاغلی ښوونکی دې داستسقاء دلمانځه په اړوند زده کوونکو ته معلومات ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته لسم لوست

د خسوف او کسوف د لمانځه حکمونه

موخه :دخسوف اوکسوف دلمانځه د اداء کولو د طریقې پیژندنه .
څوک کولی شي دخسوف او کسوف مطلب په ساده ژبه ووايي ؟

خسوف د سپوږمۍ تورتم کېدو او کسوف دلمرتورتم کېدوته وايي. که چېرې د سپوږمۍ یوه برخه ونیول شي اوریا یې نیمګړې شي سنت دي چې خلک له جماعت پرته په هر ځای کې چې کولی شي دوه رکعته لمونځ وکړي. همدارنګه مستحب د ي چې خلک دسخت باد دلګېدو، یا دورځې له پلوه د سختې تیارې د راتللو په وخت کې دوه رکعته نفل لمونځ وکړي. که چېرې دلمر یوه برخه یا ټول تورتم شي اوریا یې نیمګړې شي؛ سنت ده چې د جمعې امام دوه رکعته لمونځ په جماعت سره داذان، اقامت او خطبې پرته په غیر مکروه وخت کې ادا کړي. د رکوع او سجدې اوږدول او په جامع جومات یا داختر د لمانځه په جومات کې دهغه ادا کول سنت دي. له لمانځه وروسته دې امام دعا وکړي خلک دې آمین ووايي تر څو چې لمر روښانه شي که چېرې دجمعې امام حاضر نه وي ځان ځان ته دې لمونځ وکړي.

هڅونه:

- زده کوونکي دې دخسوف اوکسوف دلمانځه په طریقه په خپلو کې سره خبرې وکړي.

ارزونه:

خسوف اوکسوف څه معنا لري ؟

لارښوونه:

- ښاغلي ښوونکی دې دخسوف اوکسوف د لمانځه اودهغه داداکولو د طریقې په اړه زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي.

یادونه: مکروه وختونه: د لمرزوال، پرېوتلو او د لمر د راختلو وختونه ګڼل کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نولسم لوست

د خوف (ویرې)د لمانځه طریقه

موخه: دخوف (ویرې) د لمانځه د کړنلارې پېژندل.

س: څوک کولای شي د خوف د لمانځه د اداء کولو کړنلاره بیان کړي ؟

لمونځ چې دالله تعالی د ډیرو مهمو عباداتو څخه دی هیڅکله د مسلمان له غاړې نه ساقطیږي حتی د جنګ په ډګر کې چې د دښمن سره د مخامخ کیدو سخته ویره هم وي ، په لاندې ډول سره اداء کیږي :

امام به مجاهدین په دوو ډلو وویشي که چیرې لمونځ دوه رکعتي وي یو شمیر مجاهدین دې د دښمن په وړاندې ودریږي او بل شمیر مجاهدین دې یو رکعت لمونځ له امام سره اداء کړي ، بیا هغه مجاهدین چې یو رکعت یې له امام سره اداء کړی؛ د لومړنیو مجاهدینو په ځای دې ودریږي. او لومړنۍ ډله مجاهدین دې په امام پسې د لمانځه د اداء کولو له پاره ودریږي ، یو رکعت دې په امام پسې اداء کړي ، کله چې د امام لمونځ دوه رکعته پوره شو نو امام سلام ګرځوي او هغه مجاهدین چې لومړی یې یو رکعت اداء کړی د دویم رکعت د بشپړولو له پاره راځي دویم رکعت دې د قرائت له لوستلو پرته اداء کړي، وروسته له هغه دې هغه مجاهدین چې ددښمن په وړاندې ولاړ دي او یو رکعت لمونځ یې اداء کړی دی د خپل لمانځه دویم رکعت دې د قرائت سره اداء کړي اوسلام دې وګرځوي، او څلور رکعتي لمونځ هم په همدې ډول اداء کیږي .

هڅونه:

زده کوونکي دې د پورتني لمانځه طریقه په ډله ییزه توګه مشق او تمرین کړي.

ارزونه:

د خوف لمونځ څه معنی لري ؟

لاربښوونه:

ښاغلی ښوونکی دې د خوف د لمانځه د اداء کولو طریقه په زده کوونکو باندې په ټولګي کې په عملي توګه اجرا کړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلم لوست

د تلاوت دسجدې حکمونه

موخه : دتلاوت دسجدې د ادا کولو ځای او سبب پېژندل.

آیا کولی شئ دتلاوت سجده په عملي توګه تمثیل کړئ؟

قرآن کریم آسماني کتاب دی چې په **۲۳** کلونو کې دلوی الله تعالی له خوا په محمد (صلی الله علیه وسلم) نازل شوی دی، په دغه آسماني کتاب کې دالهي توحید دثبوت دلیلونه او د محمد (صلی الله علیه وسلم) درسالت ثبوت اوددنیا په ژوند او آخرت پورې اړوند حکمونه او دجنت ،دوزخ او نورو داثبات دلیلونه او دقیامت دورځې ثبوت بیان شوی دی .

قرآن کریم اوږده، لنډ اومتوسط سورتونه لري، په ځینوسورتونه کې دتلاوت سجده واجبېږي ، دتلاوت د سجدې آیاتونه او د هغوی ځایونه په لاندې ډول دي.

شماره	سورت	پاره	رکوع	ایت
۱	الاعراف	۹	۲۴	۲۰۲
۲	الرعد	۱۳	۲	۱۵
۳	النمل	۱۹	۲	۲۵
۴	النحل	۱۴	۶	۵۰
۵	بنی اسرائیل	۱۵	۱۲	۱۰۹
۶	مریم	۱۶	۴	۵۸
۷	الحج	۱۷	۲	۱۸
۸	الفرقان	۱۹	۵	۶۰
۹	السجده	۲۱	۲	۱۵
۱۰	ص	۲۳	۲	۲۴
۱۱	حم السجده	۲۴	۵	۳۸
۱۲	النجم	۲۷	۳	۶۲
۱۳	الانشقاق	۳۰	۱	۲۱
۱۴	العلق	۳۰	۱	۱۹

هڅونه:

زده کوونکي دې د تلاوت د سجدې داداکولو طریقه په عملي توګه په ټولګي کې تمرین کړي.

لارښوونه: ښاغلی ښوونکی دې دتلاوت سجدې داداکولو د طریقې او ځای په اړه زده کوونکو ته معلومات ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ويشتم لوست

د تلاوت دسجدې داداکولو طريقه

موخه: د تلاوت د سجدې د ادا کولو د طريقې پيژندل

لومړۍ دې د تلاوت د سجدې د اداء کولو نيت وکړي (نيت مې کړی چې اداء کړم د تلاوت سجده)
وروسته دې الله اکبر ووايي .
د تلاوت دسجدې لپاره قيام (مستحب دی) د سجدې له پيل څخه مخکې تکبير ويل کيږي. بيا درې کرته (سُبْحَانَ رَبِّىَ الْاَعْلٰى) ويل کيږي وروسته تکبير وايي او له سجدې څخه را پورته کيږي له سجدې وروسته دريدل مستحب دي.
د تلاوت د سجدې دوه تکبيره سنت دي ، د تلاوت په سجده کې د تکبير ويلو په وخت کې د لاسونو پورته کول ، تشهد (التحيات) ويل او سلام ګرځول نه شته .

هڅوني:

- زده کوونکي دې د تلاوت دسجدې دادا کولو ترتيب په ټولګي کې دننه مشق اوتمرين کړي .
- زده کوونکي دې د تلاوت دسجدې په هکله مباحثه وکړي.

ارزونه:

- څوک کولی شي دتلاوت دسجدې نيت ولولي؟

لارښوونه:

- ښاغلی ښوونکی دې دقرآن کريم دتلاوت دسجدې اودهغې د ځای په اړه زده کوونکوته پوره معلومات ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه ویشتم لوست

د روژې حکمونه

موخه : دروژې دحکمونود نقلي دلیل پیژندنه.
دروژې حکم څه دی؟

«یَا اَیُّهَاالّذِیْنَ آمَنُواْ کُتِبَ عَلَیْکُمُ الصِّیَامُ کَمَا کُتِبَ عَلَی الّذِیْنَ مِنْ قَبلِکُم لَعَلّکُم تَتّقُوْنَ»
دبقرې سورت آیت (۱۸۳)

ترجمه:

ای هغو کسانو چې ایمان یې را وړی دی دروژې په مبارکې میاشتې کې دروژې نیول په تاسو باندې فرض دي ، لکه چې روژه نیول په پخوانیو امتونو هم فرض وه، ترڅو یې په نیولو سره د تقوی خاوندان شئ.
روژه فرض عین ده او دلوی خدای درضا دتر لاسه کولو سبب کیږي، روژه نه نیول لویه ګناه ده او که څوک ورڅخه انکار وکړي کافر دی. رسول اکرم (ص) دروژې دفضیلتو نو په اړه فرمایلي:
دروژه لرونکي د خولې بوی دخدای (ج) په نزد دمشکو له خوشبویي څخه زیات خوشبویه دی. او دغه راز په حدیث شریف کې راغلي دي: (عن ابي هریره (رض) قال: قال رسول الله (صلي الله علیه وسلم)(مَنْ صَامَ رَمَضَانَ اِیْمَانًا وَ اِحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدّمَ مِنْ ذَنْبِه) (متفق علیه) ترجمه: څوک چې د ایمان په رڼا کې د خدای د رضا له پاره د رمضان روژه ونیسي ټول مخکیني ګناهونه یې بخښل کیږي.

هڅونه:

- زده کوونکي دې د روژې دفضائلو په اړه په ځانکړې او ډله یزه توګه خبرې وکړي.

ارزونه:

د روژې دنیو لو دفرضیت حکم څه دی؟
لاربنوونه:
ښاغلی ښوونکی دې دروژې دبرکت اوفضلیت په اړه زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

در ویشتم لوست

دروژې ګټې

موخه : دروژې د ګټو پېژندنه.

۱- څوک کولی شي دروژې ټولنیزې ګټې بیان کړي ؟

دروژې نیول داجراو ثواب نه سربیره چې لوی خدای (ج) یې په اخرت کې روژه نیوونکې ته ورکوي په دنیا کې هم ډیرې فردي، ټولنیزې او روغتیایي ګټې لري.

دروژې فردي ګټې:

روژه لرونکي د روژې په نیولو سره له تندې او لوږې سره عادت کیږي که چیرې د ژوند په اوږدو کې د فقر او بې وزلۍ سره مخامخ شي په زغم او حوصلې سره د هغو په وړاندې دریږي او ځان نه بایلي.

دروژې ټولنیزې ګټې: هغه مسلمانان چې سوکاله او خوشحاله ژوند لري یوازې د روژې په میاشت کې د لوږې او تندې احساس کوي خو فقیران او بې وزلان د تل لپاره په دغه شان لوږه اوتنده کې ژوند کوي له دې امله د هغوی د ژوند دحال نه خبریږي اوپه زړونو کې یې مهرباني پیدا کیږي. دفقیرانو او غریبانو سره مرسته کوي. په پای کې د فقیرانو او بډایا نو تر منځ یوډول محبت او دوستي را منځته کیږي ،چې دا په خپله دیوې ټولنې دنیکمرغۍ او خوشحالۍ سبب کیږي.

هڅونه:

- زده کوونکي دې په ټولګي کې د روژې دګټو په اړه په ډله ییزه توګه خبرې اترې وکړي.

لارښوونه:

- ښاغلی ښوونکی دې د روژې ګټې په تفصیل سره زده کوونکو ته بیان کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلیرویشتم لوست

د روژې اهداف (تقوی او روغتیا)

موخه : دروژې د روغتیایي ګټو پیژندنه .
څوک کولای شي چې د روژې د روغتیایي ګټو په اړوند معلومات ورکړي؟

روژه د ځانګړي اغیز له مخې چې د انسانانو په مادي او معنوي اصلاح کې یې لري د تل له پاره یې په آسماني شریعت کې د لازمي جزء په ډول خپل مقام ساتلی دی.

د روژې د فرضیت ډیر هدفونه دي ، خو تر ټولو غوره یې قرآن کریم په خپلو خوږو الفاظو کې داسې بیان کړی دی (لعلکم تتقون) ښایي چې د تقوی په زیور ښکلي شئ.

تقوی د انسانانو د غوره والي معیار او هغه جوهر دی چې په انسان کې له الله تعالی څخه ویره او د هغه څخه د امید ساتلو روحیه پیاوړې کوي.

او همدارنګه د روژې له اهدافو څخه د انسان روغتیا او غښتلتیا ده لکه چې رسول الله(صلی الله علیه وسلم) فرمایلي دي : (صوموا تصحوا) روژه ونیسئ چې صحت مند شئ.

۱ـ د معدې او ځیګر د زیړي ناروغۍ د روژې په نیولو سره له منځه ځي .
۲ـ د هاضمې، پوښتورګو او ځیګر ناروغۍ چې په درملو یې درملنه نه کیږي په روژې نیولو سره یې په ښه توګه درملنه کیږي .

هڅونه:
زده کوونکي دې دروژې د روغتیایي ګټو په باب د ننه په ټولګي کې په ډله ییزه توګه خبرې وکړي .
ارزونه :
څوک د روژې ګټې ویلای شي ؟
لارښوونه :
ښاغلی ښوونکی ! د روژې ګټې او د انسان د پاره د هغې د روغتیایي ګټو په اړه زده کوونکوته پوره معلومات ورکړئ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه ویشتم لوست

د روژې خوړلو شرعي عذرونه

موخه: دروژې خوړلو له پاره دشرعي عذرونو پيژندل.

۱- ناروغ چې د روژې نيولو قدرت نه لري يا د لايق ډاکتر د وينا له مخې د خپلې ناروغۍ له سختېدو نه وېرار شي د هغه له پاره روا ده چې روژه وخوري. او د روغتيا په وخت کې يې بيا ونيسي او که په راتلونکي وخت کې هم په روژه نيولو قادر نه شو نو له شريعت سره سم به فديه ورکړي .

۲- د بچي د زيانېدو له ويرې:که چيرې اميد واره ښځه ډاربده چې روژه نيول دې ته او يا يې ماشوم ته زيان رسوي هغې ته روا ده چې روژه وخوري او په راتلونکي کې يې بيا ونيسي.

۳- که چيرې شيدې ورکونکې مور د خپل ځان يا د خپل ماشوم لپاره چې شيدې روي دروژې له نيولو څخه د خطر احساس کاوه ،روژه دې وخوري بيا دې قضايي په راتلونکي وخت کې ونيسي.

۴- که چېرې څوک مسافر شي هغه ته روا ده چې روژه وخوري او قضايې يې په راتلونکي کې راوړي.

۵- داوږده عمر لرونکي بوډا (شيخ فاني) چې دروژې نيولو توان ونه لري د روژې خوړلو اجازه ورته شته، دهغې په بدل کې فديه او يا د هغې پيسې ورکړي.که چيرې شيخ فاني په راتلونکي کې وتوانيد د هغې قضائي دې پرځاى کړي. که چيرې يې مخکې فديه ورکړې وي دغه فديه نفل ده، همدارنګه هغه تنده يا هغه لوږه چې دمرګ ويره پکې وي شرعي عذر ګڼل کيږي.

۶- اکراه: که چېرې څوک په زوره دروژ ې خوړلوته اړشي چې روژه وخوري جواز لري بيادې قضايي راوړي.

۷- هغه مجاهد چې ددښمن په مقابل کې وي او پوهيږي چې جنګ داسلام ددښمن سره دى روا ده چې روژه وخوري او بيا يې قضايي پرځاى کړي.

هڅونه : زده کوونکي دې دروژې دخوړلو په شرعي حالاتو باندې خبرې اترې وکړي .

لاربښوونه:

- ښاغلى ښوونکى دې د روژې خوړلو د شرعي عذرونو په اړه زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي.
- ښا غلى ښوونکى دې د سفر شرعي مسافه چې علماوو په هواره ځمکه کې په عادي تګ سره د دريو شپو او ورځو په اندازه ښودلې ده او په اوسني مقياس سره تقريباً (۸۲) کيلو متره کيږي. زده کوونکو ته د ې په دې اړه پوره معلومات ور کړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږ ویشتم لوست

دروژې ماتوونکي

موخه:د روژې دماتوونکو او د قضایي روژې حکم او د کفارې پیژندنه.

دروژې ماتوونکي په دوه ډوله دي.
الف:- هغه چې یو ازې قضایي پرې لاژمیږي.ب:- هغه چې قضایي او کفاره دواړه پرې لاژمیږي .

الف –هغه چې یوازې قضائي پرې لاژمیږي.

۱- د اکراه(جبر) له امله دروژې خوړل. ۲- دمضمضې په وخت کې له ستوني څخه داوبو تیریدل؛ په داسې حال کې چې روژه یې په یادوي ۳- په قصد ي توګه د (قَیٔ) تیرول چې په ډکه خوله وي . ۴- دخولې په ډکوالي باندې په قصدي توګه قیٔ کول .
۵- د هغه شي خوړل چې غذایي ماهیت ونه لري لکه کاغذ او یا کوچنۍ ډبرې .
۶- د هغه څه تیرول چې په غاښونو کې وي او د نخود د دانې په اندازه وي.
۷- د خولې د وینو تیرول چې له لاړو څخه زیاتې او یا مساوي وي.
۸- پیشمنی کول په دې ګومان چې لاتراوسه شپه ده حال دا چې سبا راختلی وي.
۹- په قصدي ډول دروژې خوړل؛ په دې ګومان چې لمر پر یو تللی دی.
۱۰- د وریځې او دوړو په ورځو کې دروژې ماتول اوبیا جوته شي چې دوخت نه مخکې یې روژه ماته کړې ده.

ب: هغه چې په روژه ماتوونکي قضایي او کفاره دواړه لاژموي.

دروژې په مبارکه میاشت کې په قصدي ډول خوړل اوڅښل چې دروژې نیت یې کړی وي په قصدي توګه جماع کول، په فاعل او مفعول دواړوباندې قضایي او کفاره لاژموي.
دروژې کفاره په لاندې ډول ادا کیږي: ۱_ دغلام اویا وینځې ازادول. ۲_ په مسلسله توګه دوه میاشتې روژه نیول . ۳_ که چیرې یې دروژې نیولو وس نه درلود شپیتو بې وزلو ته د فدیې ورکول او یا سهار او ماښام پرې ډوډۍ خوړل، او یا دې د هغې پیسې ورکړي، د روژې فدیه د فطر د صدقې سره برابره ده.

هڅونه:

- زده کوونکي دې د روژې دمبارکې میاشتې دخوړلو په اړه چې یوازې قضایي پرې لاژمیږي خپلو کې سره خبرې اترې وکړي د هغې ډول ډول حالتو نه دې وخبرې.

ارزونه : څوک کولی شي ووایي چې روژه څه ته وائي؟

لارښوونه: ښاغلی ښوونکی دې د روژې دحکم او کفارې په اړه زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووه ويشتم لوست

پاتې شوې (قضايي) روژه

موخه: د قضا شوې روژې د قضا راوړلو په اړه معلومات .
څوک کولی شي د قضايي روژې د نیولو په اړه نظر ښکاره کړي؟

هغه شمير کسان چې په هغو باندې دروژې قضايي لازمه وي دممنوعه ورځو پرته يعني دکوچني اختر لومړۍ ورځ، د لوی اختر لومړۍ ورځ او دتشريق درې ورځې (دذوالحجې يو لسمه، دولسمه، ديارلسمه). نورهروخت چې قضايي پرځای کړي روا ده، ښه داده چې دشرعي عذر پرته په قضايي روژه کې ځنډ و نه شي دقضايي روژې پرله پسې نیول شرط نه دي خو د کفارې په قضايي روژه کې پرله پسې نیول شرط دي. که چيرې چا نفلي روژه پيل کړه او بيا يې هغه فاسد ه کړه دهغې بيا نيول واجب دي، که چېرې دروژې په ورځ ماشوم بالغ شو او يا کافر مسلمان شو په دې صورت کې دې د ورځې پاتې برخه حتماً روژه ونيسي او د دغې روژې بيا نيول پر هغوی لازم نه دي.

هڅونه:

- زده کوونکي دې دقضايي روژې ممنوعه وخت په فردي ډول يو له بل څخه و پوښتي.

ارزونه:

- دقضائي روژې (ممنوعه وخت) څوک بيا نولی شي؟

لارښوونه:

- ښاغلي ښوونکي دې دقضايي روژې دوختونو په اړه زده کوونکو ته پوره معلومات وركړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اته ویشتم لوست

د تراو یح لمونځ

موخه : دتراویح دلمانځه دځای او دتراویح دلمانځه پیژندل.
ـ د تراویح لمونځ اوپه هغه کې دقرآن کریم ختم دروژې په مبارکه میاشت کې څه حکم لري؟
ـ ایاد تراویح لمونځ قضایي لري؟

دروژې په مبارکه میاشت کې دتراویح لمونځ هره شپه په نارینه او ښځینه چې روژه پرې فرض وي شل رکعته سنت دی اودوه دوه رکعته اداء کول یې سنت دي، ددوو رکعتو نو له اداء کولو څخه وروسته دې سلام وګرځوي کله چې څلور رکعته پوره شي؛ نو لږ موده دې ځنډ وکړي د ځنډ په وخت کې د تسبیح ویل ثواب لري .په جماعت سره د تراویح لمونځ اداء کول ډېر ثواب لري. د روژې د مبارکې میاشتې په تراویحو کې یوځل د قرآن کریم ختم سنت دی. دتراویح لمونځ د ماخوستن له لمانځه نه وروسته تر رینبتنې سهار(صبح صادق) پورې ادا کېدلی شي، که چېرې دتراویح لمونځ په خپل وخت ادانه شي قضایي نه لري. په روژه کې د وترو لمونځ د تراویح دلمانځه له اداء کولو وروسته په جماعت سره ادا کېږي.

هڅونه:

➢ زده کوونکي دې دتراویح دلمانځه داداء کولو په اړه په ټولګي کې د ننه یوله بل نه پوښتنې وکړي.

ارزونه:

دتراویح دلمانځه د اداء کولو وخت کوم دی؟

لارښوونه:

ښاغلی ښوونکی دې دتراویح دلمانځه دادا کولوطریقه په ټولګي کې د ننه په ډله ییزه توګه تمثیل کړي.

همدارنګه ښوونکی دې دا روښانه کړي چې د رمضان د میاشتې په اوله شپه په داسې حال کې چې د وتر لمونځ یې اداء کړی وي او د رمضان د میاشتې له داخلیدو څخه خبر شي نو وروسته هم کولای شي چې د تراویح لمونځ اداء کړي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه ويشتم لوست

اعـتـكـاف

موخه: داعتكاف دكلمې د مفهوم پيژندنه.

س :

اعتكاف څه معنى لري؟

اعتكاف څوډوله دى؟

اعتكاف دبنديدلو او ځنډكولو په معنى دى، او په شريعت كې د اعتكاف په نيت په هغه مسجد كې دروژې د نيولو سره دځنډكولو څخه عبارت دى چې په هغه كې پنځه وخته لمونځ په ډله ييزه توګه په (جمعې) سره ادا كيږي. اعتكاف درې ډو له دى، واجب، سنت، مستحب .

واجب: هغه اعتكاف ته وايي چې يو څوک يې پر خپل ځان نذركړي. دبېلګې په ډول يو سړى نذركړي، چې زه يوازې د لوى خداى (ج) له پاره درې ورځې اعتكاف كوم (غلى) كينم او يا ووايي كه چيرې مې فلانى حاجت (غوښتنه) پوره شي؛ نو زه دلوى خدا ى (ج) لپاره دوه ورځې اعتكاف كوم چې دغه اعتكاف ته نذري اعتكاف وايي.

سنت اعتكاف: سنت اعتكاف هغه دى چې د روژې د مباركې مياشتې په وروستيو لسو ورځو كې د روژې د مباركې مياشتې د شلمې ورځې دلمر له پريو تو څخه پيل او دكوچني اختر د مياشتې په ليدوسره سملاسي پاي ته رسيږي. دا اعتكاف سنت دى.

مستحب اعتكاف : د واجب او سنت اعتكاف پرته نور ټول اعتكافونه مستحب دي.

هڅونه:

- زده كوونكي دې داعتكاف دمفهوم په اړه په ځانګړي او ډله ييزه ټوګه په خپلو كې سره خبرې اترې وكړي .

ارزونه: اعتكاف څه معنى لري؟

لاربښوونه:

- ښاغلى ښوونكى دې د اعتكاف د حكمونو په اړه زده كوونكو ته پوره معلومات وركړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داعتکاف د صحت شرطونه

موخه : داعتکاف پېژندل

د اعتکاف د صحت شرطونه: ۱- مسلماني ۲- عقل، ۳- نیت کول،

۴- دنارینه وله پاره په جومات کې ۵- روژه درلودل،

یادونه : ښځې دې په هغو مخصوصو ځایو نو کې چې دلمانځه له پاره غوره شوي وي اعتکاف وکړي.له جنابت څخه پاکوالی داعتکاف دپیل شرط دی، دهغه د دوام شرط نه دی.

هڅونه:

زده کوونکي دی د اعتکاف د سموالي په شرطونو په ډله ییزه توګه خبرې وکړي.

ارزونه:

- ایا د اعتکاف د جواز شرطونه ویلی شئ؟

لارښوونه:

ښاغلی ښوونکی دې د اعتکاف دشرطونو په اړه زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو د یرشم لوست

د فطر د صدقې حکمونه

موخه: د فطر د صدقې دحکمونو پیژندنه .
د فطر صدقه څه معنی لري؟
د فطر صدقه څو مره اند ازه ټاکل شوې ده؟
د فطر د صدقې مستحق کوم کسان دي؟

په هر مسلمان باندې چې د شرعي نصاب خاوندوي دفطر صدقه واجب ده. د نصاب خاوند د خپل ځان او خپلو ټولو صغیرو او لادونو او ښځې صدقه باید ورکړي. د سر سایې اندازه له هر یوتن څخه که ماشوم وي او که لوی، یوه نیمه کیلو او یو سل او پنځوس ګرامه (۱۲۵۰) ګرامه غنم او یا درې کیلو او درې سوه ګرامه (۳۳۰۰) وربشې یا کشمش او یا خرما ده. که چېرې د غنمو پرځای د هغو بیه ورکړي اجازه شته، خو د ورکولو په وخت کې د فقیر مصلحت په نظر کې نیول کیږي ، دورکولو وخت یې د کوچني اختر د لومړي ورځې دصبح صادق له را ختو څخه شروع کیږي که چېرې په همدې ورځ ماشوم دنیا ته راشي داختر صدقه پرې واجب کیږي. که چیرې څوک دسهار له راختو مخکې مړشي دفطر صدقه پرې واجب نه ده .دفطر صدقه باید داختر د لمانځه له اداء کولو نه مخکې ورکړی شي.که چیرې داختر دلمانځه څخه وروسته ورکړل شي هم جوازلري.

هڅونه:

- زده کوونکي دې د فطر دصدقې دمفهوم او دهغې دورکولو په اړه په ځانګړې او ډله ییزه توګه خبرې وکړي.

ارزونه:

د فطر صدقه څه حکم لري؟

لارښوونه:

- ښاغلی ښوونکی دې دصدقې د کمیت او کیفیت په اړه زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمرین

۱. څوک د فاتحې سورت په یاد ویلای شي ؟
۲. د الله تعالی فعلي او ذاتي صفتونه بیان کړئ
۳. د ذاتي او فعلي صفتونو تر منځ فرق بیان کړئ
۴. په جماعت سره دلمانځه فایدې بیان کړئ
۵. د اخترونو د لمونځونو په هکله په ټولګي کې په عملي توګه خبرې وکړئ
۶. څوک د نابالغ هلک دعا ویلای شي ؟
۷. مسبوق څه معنی لري ؟
۸. د استسقاء د لمانځه د اداء کولو مفهوم او علت څه دی ؟
۹. د خسوف او کسوف معنی په ساده ژبه سره بیان کړئ
۱۰. څوک د تلاوت سجده په عملي ډول په ټولګي کې تمثیلولی شي ؟
۱۱. د روژې په مبارکه میاشت کې د روژې نیول څه حکم لري؟
۱۲. اعتکاف څه معنی لري ؟
۱۳. د اعتکاف د صحت شرطونه بیان کړئ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دريم فصل

دوه د پرشم لوست

اخلاقي فضايل

موخه داخلاقي فضايلو پيژندنه .
اخلاقي فضايل څه ته وايي؟

اخلاق د خُلق جمع ده او خُلق په لغت کې د خوی خصلت په معنی دی . او ښه خلق له هغې باطنی قوې څخه عبارت دی چې په آسانۍ سره انسان ته د ښوکارونو د سرته رسولو توانايي او ځواک ورکوي. او له بدو کارونو څخه يې منع کوي .
اخلاقي فضايل اخلاقي فضايل له نيکو اخلاقو ، ښوخويونو او دشريعت سره له موافق عمل کولو څخه عبارت دي . دا فضايل دښوونې او روزنې په وسيله په لاندې ډول سره حاصليږي
الف کوچنيانو ته د مور، پلار، قريبانو، خپلوانو .... په وسيله د ماشومتوب له دورې څخه په کورنۍ کې.بايد وښودل شي.
ب په ښوونځي کې د ښو ونکو او استادانو په وسيله. يعنی دا دواړه ډلې دنده وظيفه لري چې د ماشومانو سره داسې لار غوره کړي چې په هغوی کې ښه خويونه پيدا وړی شي او دښو کارونو په کولو سره عادت شي. ښه خويونه لکه رينښتيا ويل ، اما تنداري ، عدالت ، نظافت پاکۍ اطاعت او روغتيا ساتنه ورته تلقين کړي چې د هغوی يو دايمي خوی او عادت وګرځي.
که چېرې واړه ماشومان د مور او پلار او استادانو له خوا سم تربيه شي بيا به ټولنې او کورنيو ته کوم مشکل وجود و نه لري، د نيکو خويونو لرونکي انسانان به ټولنې ته وړاندې شوي وي.
دوهم هغه څه چې له اطفالو سره په سمه روزنه او د اخلاقي فضايلو په زده کړه کې پوره مرسته کوي د ښو خلکو ملګرتيا ده. ددې لپاره چې دانسان انساني حيثيت، وقار او اخلاقي فضايل خوندي وي بايد د ملګري او دوست په انتخاب کې ډير

(c) ketabton.com: The Digital Library

احتیاط وکړي. دهغه چاسره ملګر تیاوکړي چې اخلاقي فضایل یې ورڅخه پیاوړي کیږي، یا لږتر لږه دده فطري خویونو ته زیان نه رسوي.

نو د انسان وظیفه ده چې زیات فکر وکړي، د اخلاقي روش او خپلو خویونو په تکمیل کې زیار وباسي.

ځکه چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي (انما بُعِثْتُ لِأُتَمِّمَ مَكَارِمَ الَا خلاَق په تحقیق سره زه د نیکو خویونو د تکمیل له پاره را استول شوی یم . دغه فضایل د نبي کریم صلی الله علیه وسلم د سیرت او سنتو د پیروۍ په واسطه حاصلیږي چې د هغو زده کړه د استادانو ، موراو پلار او ګاونډیانو په مرسته صورت مومي .

هڅونه

- زده کوونکي دې داخلاقی فضایلو دزده کړې په هکله په ډله ییزه او فردي توګه فکر او خبرې وکړي.

ارزونه

څوک ویلی شي چې اخلاقي فضایل څه معنا لري؟

لاربنوونه

- ښاغلی ښوونکی دې زده کوونکوته وخت ورکړي چې د لوست د موضوع په اړه فکر او خبرې وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې دیرشم لوست

د اخلاقو ارزښت

موخه د اخلاقو د ارزښت پېژندنه.
آیا د اخلاقو ارزښتونه پېژنئ؟

ښکاره خبره ده چې انسان ټولنیز موجود دی، ټولنیز ژوند د دوی په منځ کې اړیکې او روابط پیدا کړي دي، چې روابط او معاملات کله ښه او کله بد نومول کېږي، ښه او مناسب معاملات هغه وخت تحقق مومي چې انسان د اخلاقي قواعدو او قوانینو پیرو شي، نو د اخلاقي لارښوونو، هدایاتو پېژندنه هر انسان ته لازمه او حتمي امر ګڼل کېږي، چې د هغوی په پیروۍ سره په ټولنه کې د یوه ښه شخص په څېره کې ښکاره او ژوند وکړي. په کومه ټولنه کې چې اخلاقي فضایل نه وي د هغې ټولنې نظام ګډوډ وي.
که چېرې مونږ د ناوړه اعمالو په کولو سره اخلاقي فضایل ضایع کړو په حقیقت کې مو یو الهي نعمت ضایع کړی دی. ځکه د انسان شخصیت او لوړ والی د هغه په اخلاقي فضایلو پورې اړه لري؛ آیا نه ګورو، چې موږ الله تعالی په ډېر ښه صورت سره پیدا کړي یو مونږ ته یې عقل، فکر د تمییز قوه را کړې دي، چې خیر د شر څخه بیل کړو، سترګې، لاس، پښې اونور اندامونه یې راکړي دي، چې په ښه توګه ورڅخه ګټه واخلو؛ او ښه کارونه وربانديې ترسره کړو. پیغمبران علیهم السلام یې را لیږلي دي تر څو مو د نیکبختۍ لارو ته دعوت کړي.

هڅونه
زده کوونکي دې د اخلاقو د ارزښت په اړه په خپلو کې سره خبرې وکړي.
ارزونه
ایا زده کوونکي د اخلاقو د ارزښت په اړه په څه پوهیدلي دي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور د پرشم لوست

امانت ساتنه او په عهد باندې وفا کول

موخه له امانتدارۍ او عهد سره آشنا يې.

دایمان لرونکو له خویونو څخه یو امانت لرنه او په وعدو باندې وفا کول دي.
قرآنکریم په دې باره کې داسې لارښوونه کړې ده.
وَالَّذِيْنَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُوْنَ د مؤمنون سورت آیت ۸
ترجمه او هغه مؤمنانو برى موندلى دى چې د خپلو امانتونو او د خپلو ژمنو او تړونونو لحاظ کوي.
داسلام په روښانه دین کې دامانت خیانت کول لو یه ګناه ګڼل شوې ده او امانت ساتنه د ایمان او بریالیتوب نښانه او شرط دی. دا هم ښکاره ده چې څوک امانت نه خیانت کوي د خلکو پام ځانته را ګرځوي او اعتماد وربادې کوي. او ښایي د امین لقب ورکړي.
اعتماد په حقیقت کې دټولنیز ژوند اساس ګڼل کیږي.
مسلمان باید د خپل توان په اندازه هغه مالونه چې دامانت په توګه دساتنې لپاره ورکول کیږي، په ډیره ښه توګه وساتي په دې پوه یو چې الله تعالی ډیر نعمتونه راکړي دي روغتیا او دځوانۍ عمر دا ټول د الله تعالی امانت دی باید عبث بی ګټې یې تېرنه کړو بلکې ګټه ترې واخلو .
د صداقت او د سالمې ښوونې او روزنې په واسطه د خپل وطن د خدمت لپاره تیاری ونیسو ، او د خپل و طن سره مینه ولرو؛ ځکه وطن زمونږ کور د ی .

هځونه

زده کوونکي دې دامانت دارۍ په هکله په ګروپي ډول بحث وکړي.
ارزونه څوک کولی شي دامانت دارۍ ګټې ووايي؟
لارښوونه
- ښاغلی ښوونکی دې دامانت دارۍ په هکله زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه دېرشم لوست

په اسلام کې د سولې مثال

موخه د سولې د مفهوم او ارزښت سره آشنايي.
څوک کولی شي د سولې په هکله خپل نظر ووايي؟

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ   دحجرات سورت آيت ۱۰

ترجمه بېشکه چې مؤمنان ټول سره ورونه دي نو پس سوله او جوړه کوئ تا سې په منځ د ورونو خپلو کې.

په دې پوه يو چې حضرت محمد صلی الله عليه وسلم په جزيرة العرب کې زيږېدلی دی. کله چې يې عمر څلويښت کلنۍ ته ورسيد نو دالله تعالی له خوا په نبوت مبعوث شو. محمد صلی الله عليه وسلم خلک يوازې د يوه الله تعالی عبادت، نيکو اخلاقو او انساني سولې ته رابلل، له بت پرستۍ، شرک او ټولو ناروا کارونوڅخه يې منع کول. د عربو خلک چې اسماني دين او انساني اخلاق يې هيرکړي وو؛ د محمد صلی الله عليه وسلم په مخالفت يې لاس پورې کړ او په ډول ډول طريقو سره يې محمد صلی الله عليه وسلم او دهغه پيروانو ته آزارونه ورکول. چې له امله يې مسلمانان مدينې منورې ته په هجرت کولو مجبور شول. او هلته يې هجرت وکړ. کله چې مکه مکرمه فتح شوه او د مسلمانانو نظام په کې ټينګ شو؛ د مکې کافرانو داسې فکرکاوه چې اوس به محمد صلی الله عليه وسلم له دوی څخه انتقام اخلي خو حضرت محمد صلی الله عليه وسلم داسې وفرمايل ای قريشو الله تعالی له تاسې نه د جاهليت خويونه او په پلرونو ، نيکونو وياړېدنه ايسته کړه تاسې د آدم اولاد او آدم له خاورې نه پيدا شوی دی . بيا يې د سورت حجرات ۱۳ آيت تلاوت کړ چې ای خلکو مونږ تاسې له يو نارينه او يوې ښځې څخه پيدا کړي يئ ، او په طايفو او قبيلو مو ويشلي ياست، تر څو چې يو تر بله سره و پېژنئ يقينا د الله په وړاندې ستاسې ډېر عزتمن هغه دی چې له خدايه ډېر وېرېږي .

پيغمبر صلی الله عليه وسلم دمکې خلکو ته وويل څه فکر کوئ چې زه به له تاسې سره څه و کړم ؟ هغوی وويل ښه سلوک ، مهربان ورور او د مهربان ورور زوی يې. ويې فرمايل نن پرتاسې څه مؤاخذه نشته ځئ لاړ شئ ټول ازاد يئ...

هڅوني

- زده کوونکي دې لوست په چوپتيا سره مطالعه کړي.
- د لوست دمحتوی په هکله د خبرې اترې او مباحثه وکړي.

ارزونه په اسلام کې سوله څه معنا لري؟

لارښوونه ښاغلی ښوونکی دې زده کوونکو ته په اسلام کې د سولې د ارزښت په اړه هر اړخيز معلومات ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روغتیا ارزښت په اسلام کې

موخه د روغتیا ارزښت سره آشنایي.
څوک کولی شي د روغتیا په هکله په ساده ژبه سره څه ووایي ؟

كُلُواْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُواْ صَالِحاً دالمؤمنون سورت۵۱آیت
ترجمه له پاکو او حلالو شیانو څخه یې وخورئ اونیک عملونه وکړئ
داسلام په روښانه دین کې دلمانځه داداء کولو لپاره اودس فرض دی. اودس د مخ، تر څنګلو پورې ددواړو لاسونو، دسر مسح کولو، او تر ښنګرو پورې د دواړو پښو له مینځلو څخه عبارت دی. مسواک وهل هم سنت دي . همدارنګه دلمانځه داداء کولو لپاره دټول بدن پاکوالی دلمانځه داداء کولو دځای پاکوالی، دجامو پاکوالی هم فرض دی. په اوداسه او غسل کې داوبو پاکوالی هم لازمي دي په دغو ټولو کې روغتیا یې ګټې پټې دي.
همدا راز داسلام دین موږ د ډیر خوراک څخه منع کړي یو ځکه ډیر خوراک د رنګارنګ ناروغیو سبب ګرځي.
دا جوته ده چې د ناپاکو شیانو استعمال دډیرو ناروغیو سبب ګرځي؛ نو د اسلام مبارک دین موږ ته د نظافت په رعایت باندې امر کړی دی او نظافت یې دایمان جزء ګڼلی دی، یعنی له موږ څخه یې غوښتي دي چې نظافت نه یوازې د عبادت د اداء کولو په وخت کې رعایت کړو، بلکې لازمه ده د هغه رعایت په خوړو ، څښاک ، د ژوند په ټولو چارو کې حتی د ژوند د محیط په ساتنه کې هم باید وکړو په یوه مبارک حدیث کې لارښوونه شوې ده **اَلطُّهُوْرُ شَطْرُ الْاِيْمَانِ** پاکي د ایمان جزء برخه ده همدا راز جوته. ده چې د ډیرو ناروغیو اساسي عامل او سبب په ناوړه عادتونو لکه سګرت، چلم، نسوار، چرس، تریاک شراب اونورو باندې عادت کیدل هم دي؛ نو د اسلام روښانه دین د داسې شیانو کارول ناوړه او حرام ګرځولي دي.په یو حدیث مبارک کې ذکر شوي دي عن ابن عمر قال قال رسول الله ص **كُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ** رواه مسلم
هرنیشه راوړونکی شی حرام دی.

هڅونه

- زده کوونکي دې د روغتیا دارزښت په هکله په فردي او ګروپي توګه مباحثه وکړي .

ارزونه څوک کولی شي چې په اسلام کې د روغتیا د ارزښت مفهوم په ساده ژبه سره ووايي.

لارښوونه: ښاغلی ښوونکی دې دروغتیا ساتنې په هکله زده کوونکو ته پوره معلومات ورکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووه د ېرشم لوست

په اسلام کې د شورا ارزښت

موخه په فردي او ټولنيز ژوند کې دشورا د ارزښت سره آشنا يي.

د اسلام سپيڅلي دين موږ ته لارښوونه کړې ده، چې په فردي او ټولنيزو چاروکې يو دبل سره مشوره وکړو. په قرآن عظيم الشان کې يو سورت دشورى په نامه سره نومول شوى دى. او په کې د مؤمنانو حال داسې ښودل شوى دى چې يو له بل سره مشوره کوي. (وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ . آل عمران ۱۵۹ آيت.
کوم کارونه چې د خپلو انو، دوستانو، لويانو او پوهانو سره په کې مشوره شوې وي ښې نتيجې ورڅخه ترلاسه کيږي. الله تعالى خپل پيغمبر محمد صلى الله عليه وسلم ته امر کړى دى چې د خپلو اصحابو سره مشوره کوه . داسلام د صدر مسلمانانو په خپلو ټولو فردي او ټولنيزو چارو کې مشوره کوله مشوره ورکوونکو به هم په پوره امانتدارۍ سره خپلې مشورې څرګندولې له دې سببه د دوى ټول کارونه په تاريخ کې ډير روښانه او تر اوسه پورې ورڅخه پيروي کيږي. نو که چيرې خپل کارونه د اسلام د لارښوونې سره سم په مشوره ترسره کړو په يقيني ډول به ښې نتيجې ورڅخه ترلاسه کړو.

هڅوني

- ❖ زده کوونکي دې د شورا د ګټو په هکله مباحثه وکړي .
- ❖ زده کوونکي دې د شورا په هکله سوال او ځواب وکړي.

ارزونه

په اسلام کې د شورا مفهوم څه دى؟

لارښوونه

- ښاغلى ښوونکى دې د شورا په باره کې خپل معلومات زده کوونکو ته څرګند کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

آته د ېرشم لوست

تعاون مرسته کول

موخه دمرستې د مفهوم او ارزښت سره آشنايي.

وَتَعَاوَنُواْ عَلَى الْبرِّ وَالتَّقْوَى دمائده سورت آيت ۲

ترجمه په ښو چارو او تقوا کې يو له بل سره مرسته وکړئ .

دا جوته خبره ده چې د انسان ژوند ټولنيز دی فردي ژوند په حقيقت کې په ټولنيز ژوندپوری اړه لري. او فرد نه شی کولی دټولنې ځخه اړيکې پرې کړي او انسان هر څومره چې تمدن ته نږدې شي په هغه اندازه د نورو مرستې ته اړ دی. دا هغه وخت پوره څرګندېږي چې د کليو اود ښارونو د خلکو ژوند ته پوره نظر واچوو. د مثال په توګه که يو دهقان په خپله کرنه وکړي او په خپله ټولې چارې سمبال کړي او خپلې جامې هم د خپلې خمتا ځخه جوړې او په تن کړي؛ خپل اولادونه په خپل بڼ او کرونده کې وروزي او د ژوند نور وسايل هم په ابتدايي ډول په خپله تيار کړي خو د ښار اوسيدونکي هم دغه کار او زيارته اړه لري. دوی هم لږ تر لږه دښار د ژوند د خصوصيا تو پيژندنې ته ضرورت لري. نو ګورو چې يوازې ژوند کول ډير ګراوونه لري، د کرنې اسبابو او وسايلو، غنم، ژرندې، پخلي او داسې نورو ته ضرورت لري، د پورتنۍ وينا ځخه داسې نتيجه ترلاسه کوو هر کار چې کوو بايد د ټولنې احساس مو په نظر کې وي او وايو چې دا عمل د ټولنې لپاره هم تر سره کوو.

هڅوني

- زده کوونکي دې د لوست په چوپتيا سره مطالعه کړی.
- زده کوونکي دې د لوست د محتوی په هکله سوال او ځواب وکړي.

ارزونه

آيا شاګردان د تعاون په مفهوم پوهيدلي دي؟

لارښوونه

- ښاغلی معلم صاحب زده کوونکو ته د تعاون د مفهوم او د انسان په ژوند کې د هغه د اهميت په اړه په تفصيل سره معلومات ورکړئ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهه د پرشم لوست

عدالت او انصاف

موخه د عدالت او انصاف د مفهوم پیژندل.

عدالت او انصاف داسلام د سپېڅلي دین د غوره ممیزاتو له جملې څخه دي . الله تعالی مسلمانانوته په عدل او انصاف باندې امر کړی دی چې عدل وکړي . له همدې کبله زمونږ دویم خلیفه عمر رض په عدالت کولو مشهور و.

دا چې عدالت په اسلام کې لوړ مقام لري ، رسول الله ص د عادل پاچا لـه پاره د قیامت په ورځ کې د عرش د رحمت د سیوري لاندې د ځای لرلو زیری ورکړی دی . څرنګه چې عدل د پورتنیو فضیلتونو له مخې زیات اجرونه او ثوابونه لري نو لازمه ده چې د خپل ژوند له پاره یې اصل وګرځوو ، او همیشه پرې عمل وکړو ، چې الله تعالی، او د هغه رسول ص او ټولو انسانانو ته د قدر وړ وګرځو.

هڅونه

زده کوونکي دې د عدالت او انصاف په هکله په خپلو منځو کې خبرې وکړي .

ارزونه

آیا زده کوونکي د عدالت او انصاف په معني پوهیدلي دي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلوېښتم لوست

متمدنه ټولنه

موخه د پر مختللې ټولنې پېژندنه .

متمدنه ټولنه یـواځې هماغـه ټولنـه ده چـې افراد یـې یـوه الله تعـالی تـه غـاړه ایښودونکي وي.
د بندګانو له بندګۍ خلاص او د یوه الله تعالی بندګان جوړ شوي وي .
متمدنه ټولنه هماغه ټولنه کیدای شي چې عقیدوي وحدت په کې د خلکو د راټولیدو اصلي عامل وي، او ژبنی تعصب په کې نه وي ، او د جنس له لحاظه یې تور، سپین ، سور، زیړ، عربي، عجمي په یو داسې امت کې یو ځای کړي وي؛ چې رب یې الله او یـواځې د هغـه بندګي او عبـادت کـوي. او تقـوی پـه کـې د شخـصیت معیار وي .
د متمدنې ټولنې له ځانګړ تیاوو څخه داده چې انسان په کې تر هر څه د لوړ ارزښت لرونکی وي ، انساني اخلاق په کې موجود وي د حقوقو مراعات په کې رواج ولري، داسې قانون ولري چې د ښو کارونو د عاملو له پاره د مکافاتو او د بدو د مخنیوي له پاره د مجازاتو فقرې یې تر هرې مادي زیات عملي اړخ ولري .

هڅونه

زده کوونکي دې د متمدنې ټولنې په هکله په خپلو منځونو کې خبرې وکړي .

ارزونه

ایا زده کوونکو د متمدنې ټولنې ځانګړتیاوې زده کړي دي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو څلويښتم لوست

تواضع

موخه د تواضع له مفهوم سره آشنايي.

تواضع چې له غوره اخلاقو څخه خورا ارزښتمن خوی دی او د عـاجزۍ او د ځان د ټيټ شمېرنې په معنا ده.

الله تعالی د آخرت ښې ګټې د هغه چا لپاره ښودلي دي چې په ځمکه کې لويي او فساد نه کوي.

عاجزي حق ته تسليمېدل او د زړه له کومې د هغه منل دي.

معلومه ده چې د حق پر ځای کول پوره دين ته د عملي ښې ورکولو برابر دي.

تواضع او عاجزي کوونکي هر چاته ګران او په زړه کې ورتـه نږدې وي، لـه مسکينانو، او بې وزلو سره ښې اړيکې ساتي، د نورو خدمت کوي او په خدمت کولو ځان ورته بد نه ښکاري، ځکه خو الله تعالی خپل ګران پيغمبر ص ته امر کوي چې د مهربانۍ وزرونه خپلو منونکو مؤمنانو لپاره وغوړوه.

عبدالله ابن مبارک رح وايي عـاجزي داده چې خپل ځان د هغه چا مساوي وګڼې، څوک چې د دنيا په نعمتونو کې تر هغه کم وي، او دا يې باور وي چې دی د دنيا له پلوه پر هغه غوره نه دی، همدا راز ځان له هغه چا سره يو شان وګڼي. څوک چې په دنيوي شيانو کې تر هغه پورته وي په دې آند چې د دنيا له پلوه هغه له ځان څخه پورته ونه شماري.

هڅونه

زده کوونکي دې د تواضع په هکله په خپلو کې سره خبرې وکړي .

ارزونه

آيا زده کوونکي د تواضع له مفهوم سره آشنا شوي دي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه څلوېښتم لوست

پوهنه

موخه د پوهنې په ګټو پوهېدل .

تر ټولو هغه غوره او مهمه وسیله ، چې د اخلاقو په سمون کې لویه برخه لري، پوهنه او روزنه ده .
پوهنه انسان ته د اخلاقو په هکله دقناعت وړ معلومات ورکوي او د سالمې روزنې په واسطه اخلاق د عمل په ډګر کې په تمرین کولو سره د انسان عادت جوړیږي.
پوهنه انسان ته د سپېڅلو اخلاقو د خپلولو اوله بدو اخلاقو څخه د ژغورنې وسله په لاس ورکوي ، د پو هنې په وسیله غوره اخلاق او ګټې یې او همدا راز ناوړه اخلاق او له هغو څخه را ولاړېدونکي زیانونه پېژندل کیږي .
قرآن کریم د اخلاقو تر ټولو ښکلې مجموعه ده او د رسول الله ص سنت او د هغه مبارک سیرت د اخلاقو په اړوند د پوهې یواځینی مصدر دی. روزنه، د اخلاقو په عملي تکرار د انسان شخصیت جوړوي او د استادانو ، د کورنۍ د غړو ، ګاونډیانو، ټولګیوالو، د کوڅې، کلي او ښار د خلکو د کړو وړو په لیدو سره پیاوړی کیږي.

هڅونه

زده کوونکي دې د پوهنې د ګټو په اړوند په ډله ییزه توګه خبرې وکړي .

ارزونه

آیا زده کوونکي د پوهنې د ګټو په اړوند په څه پوهیدلي دي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې څلویښتم لوست

رښتیا ویل

موخه له رښتیا ویلو سره د زده کوونکو آشنایي.

په رښتیا ویلو همیشه والی د اخلاقو تر ټولو مهمه ریښه ده .

هغه انسان چې دتل له پاره په ژوند کې رښتیا ویونکی وي د صدیقینو مقام ته رسیږي .

ښه اخلاق ټول او په ځانګړي ډول رښتیاویل په ټولنه کې د انسان د درنښت لامل جوړیږي . هم به د څښتن تعالی په وړاندې او هم به په خلکو کې د خاص موقف لرونکی وي ، د اسلام ستر پیغمبر محمد ص په یوه حدیث کې وایي رښتیا له لاسه ورنه کړئ ځکه چې رښتیا نیکي کولو ته لار جوړوي او نیکي کول جنت ته لار پرانیزي ، او څوک چې د تل له پاره رښتیا وایي او رښتیاویل خپل عادت جوړوي هرو مرو یې څښتن تعالی د صدیقینو په شمیر کې راولي. او له دروغو څخه ځان و ژغورئ ځکه چې د دروغو ویلو پای بدکاري ده. او بدکاري هر انسان د دوزخ اور ته رسوي، څوک چې همیشه دروغ وایي او دروغ ویل خپل عادت جوړوي، د الله تعالی په وړاندې به په درواغ ویونکو کې حساب شي .

هڅونه

زده کوونکي دې د رښتیا ویلو په باره کې یو له بل سره مباحثه وکړي .

ارزونه

آیا زده کوونکو د رښتیا ویلو ګټې زده کړې دي؟

ښاغلی ښوونکی زده کوونکو ته د رښتیا ویلو د ګټو په باره کې معلومات ورکړئ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلور څلویښتم لوست

غوره چلند

موخه په زده کوونکو کې د مطالعې د قوې پیداکول .

مخکې مو وويل چې د نبي اکرم صلی الله علیه و سلم سنت او سیرت د نیکو اخلاقو د غوره بنسټونو له جملې څخه دي ، اوس ځینې داسې حدیثونه ذکر کوو چې په هغو کې ځینو ارزښتناکو مسئلو ته پکې اشاره شوې وي

١ د ټولنې د وګړو غوره اخلاق

قال رسول الله صلی الله علیه وسلم :مِنْ حُسْنِ إِسْلَامِ الْمَرْءِ تَرْكُهُ مَا لَا يَعْنِيهِ **متفق علیه .**

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي : د یو چا ښه مسلماني دا ده، څه چې د ده له پاره مهم او مطلوب نه وي هغه پرېږدي.

٢_ په ژبه او لاس چاته ضرر نه رسول:

قال رسول الله صلی الله علیه وسلم :

(**الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ)**رواه مسلم .

ژباړه : رسول الله (صلی الله علیه وسلم) فرمایلي دي:

کامل مسلمان هغه څوک دی چې د لاس او ژبې له ضرر څخه یې خلک په امن وي .

٣_ مهرباني لرل:

قال رسو ل الله صلي الله علیه وسلم :

(**مَنْ يُحْرَمُ الرِّفْقَ يُحْرَمْ الْخَيْرَ)** رواه مسلم .

ژباړه : رسول الله (صلی الله علیه وسلم) فرمایلي دي :

هغه څوک چې مهرباني نه لري له خیر څخه بې برخې دي . یعنې هغه څوک چې نرمي او زړه سوی ونه لري نو ده ته به هم هیڅ ډول خیر ونه رسیږي .

ښاغلی ښوونکی ! تاسو کولای شئ چې پورتنیو لوستونو ته (مبارکو حدیثو ته) له لنډې توضیح وروسته لنډ او مختصر فعالیتونه وټاکئ تر څو د زده کوونکو وړتیا او عمومي معلومات وازمویئ .

یا الله ! مونږ ته په دنیا او آخرت کې نیکي په نصیب کړې او مونږ د دوزخ له عذاب څخه وساته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمرين

۱. اخلاق تعريف کړئ.
۲. د اخلاقي فضايلو په باره کې خپل معلومات وړاندې کړئ.
۳. د اخلاقو د ارزښت په باره کې په مفصل ډول معلومات ورکړئ.
۴. د امانت او په عهد باندې د وفا په هکله معلومات ورکړئ.
۵. په اسلام کې د سولې د ارزښت په هکله يو نقلي دليل وړاندې کړئ.
۶. څوک کولای شي چې په اسلام کې د روغتيا د ارزښت په هکله په خپله ژبه سره خبرې وکړي ؟
۷. په اسلام کې د شورا اهميت څه دی ؟ هغه بيان کړئ.
۸. په اسلام کې تعاون او مرسته څه مفهوم لري؟
۹. د متمدنې ټولنې په هکله څه ويلای شئ؟
۱۰. څوک کولای شي د تواضع مفهوم روښانه کړي؟
۱۱. په فردي او ټولنيز ژوند کې د رښتيا ويلو د اهميت په هکله مفصل معلومات وړاندې کړئ.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library